

บทที่ 2

การตรวจเอกสาร

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ตรวจเอกสารที่เกี่ยวข้องในหัวข้อต่อไปนี้

1. การศึกษาตามมาตรฐาน
2. การประเมินตามมาตรฐานการศึกษา
3. การประเมินมาตรฐานความสามารถ
4. แนวทางการดำเนินการประเมินตามมาตรฐานการศึกษา
5. การจัดการศึกษาด้านพลศึกษา สำหรับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
6. พัฒนาการและการเรียนรู้ทางพลศึกษา
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาตามมาตรฐาน

ในปัจจุบันนี้เราจะเห็นว่าในหลาย ๆ ประเทศกำลังพัฒนาระบบการศึกษาของตนเองเข้าสู่ช่วงการปฏิรูปการศึกษابนฐานของมาตรฐาน นั่นเป็นเพราะมาตรฐานเป็นทางเลือกหนึ่งที่น่าสนใจมากของการปฏิรูปโรงเรียนด้วยเหตุผลดังนี้

1. ไม่จำเป็นต้องมีหลักสูตรแกนร่วมกันเหมือนกันทั้งประเทศ มีอิสระในการสอน และจัดเวลาที่จะสอนตามความต้องการของแต่ละท้องถิ่นเอง ด้วยมาตรฐานร่วมกัน
2. แก้ปัญหาการให้เกรดที่แตกต่างกันในครูแต่ละคน แม้จะสอนชั้นเดียวกัน วิชาเดียวกัน แต่ไม่เป็นมาตรฐานเดียวกัน
3. เปลี่ยนแปลงจากการสนใจแต่ปัจจัยนำเข้าทางการศึกษา (input) มาสู่การใส่ใจเรื่องผลที่ได้จากการศึกษา (output) ซึ่งนั่นก็คือ มาตรฐานของผู้เรียน

4. มีงานวิจัยศึกษาพบว่าหลายประเทศกำหนดมาตรฐานทางการศึกษาแล้วประสบผลสำเร็จ (นาตยา ปิณฑานนท์, 2545 อ้างถึง Marzano and Kendall, 1997) ประกอบเข้าด้วยกันกับข้อร้ายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่อยู่ในเกณฑ์ต่ำจนน่าตกใจ ไม่ว่าจะเป็นผลการทดสอบมาตรฐานความรู้ระดับชาติและเทียบกับนักเรียนในกลุ่มประเทศอุตสาหกรรม (Northwest Regional Education Laboratory, 1999; กระทรวงศึกษาธิการ, 2547 และไทยรัฐ, 2550)

การศึกษาตามมาตรฐาน (Standard-Based Education) ถือเป็นแนวคิดใหม่ในยุคปฏิรูปการศึกษาของหลาย ๆ ประเทศรวมทั้งประเทศไทย ความใหม่ของมาตรฐานการศึกษาในปัจจุบันพอสรุปได้ดังนี้

1. มาตรฐาน แสดงถึงสิ่งที่ผู้เรียนควรเรียนรู้และสามารถทำได้โดยทั่วไป มาตรฐานบรรยายความสำเร็จซึ่งเป็นได้ทั้งเชิงคุณภาพหรือเชิงปริมาณ
2. มาตรฐาน เป็นการบรรยายคุณลักษณะหรือความคาดหวังในความสำเร็จของผู้เรียนตามคำจำกัดความของเกณฑ์การปฏิบัติและการตัดสินการประเมินผล
3. มาตรฐาน เป็นความคาดหวังถึงคุณลักษณะของผู้เรียนที่กล่าวไว้อย่างเจาะจง และความคาดหวังของกิจกรรมการเรียนรู้หรือกระบวนการ และความสามารถที่คาดหวังถึงความชำนาญ ความสำเร็จ หรือการปฏิบัติของผู้เรียน (Marzano and Kendall, 1996; DeVies, 2000; Striggins, 2000; Ministry of Education, British Columbia, Canada, 2002)

ดังนั้นจึงพอสรุปได้ว่าความใหม่ของมาตรฐานในบริบทการศึกษา ก็คือ

1. เป็นรากฐานทางการศึกษาของชาติ
2. ใช้กับนักเรียนทุกคนไม่เฉพาะกลุ่ม
3. เป็นสิ่งที่ท้าทายสำหรับนักเรียนทุกคนเพื่อให้บรรลุถึงความคาดหวัง
4. เป็นระบบสาธารณะที่เกิดจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ดังนี้

นักเรียน มาตรฐานช่วยให้นักเรียนทราบถึงผลปฏิบัติที่คาดหวังจากการเรียนอย่างชัดเจน ทำให้นักเรียนทราบว่าเขาจะต้องทำอะไรบ้างเพื่อให้ถึงมาตรฐานที่กำหนด ดังนั้นมาตรฐานจึงเป็น

สิ่งที่ช่วยให้นักเรียนพัฒนาการเรียนของตน เป็นสิ่งที่ท้าทาย และช่วยให้เกิดความเท่าเทียมกันในการเรียนรู้และเป็นเสมือนรางวัลเมื่อนักเรียนสามารถพัฒนาไปถึงมาตรฐานได้

ครู มาตรฐานช่วยครูในการสร้างหลักสูตร ออกแบบการสอนและการประเมิน ทำให้ครูทราบว่าอะไรเป็นสิ่งสำคัญที่นักเรียนควรรู้ หลักสูตรและการประเมินแบบอิงมาตรฐานจะช่วยให้การสอนของครูมีเป้าหมายที่ชัดเจนกว่าหลักสูตรแบบอื่น

ท้องถิ่นและโรงเรียน มาตรฐานช่วยให้นักการศึกษาและผู้เกี่ยวข้องกับการศึกษาในระดับท้องถิ่นเขตพื้นที่การศึกษา และโรงเรียนเข้าใจและนำนวัตกรรมใหม่มาใช้ในการพัฒนาหลักสูตร กำหนดเนื้อหาการเรียนการสอนและการประเมินผลการเรียน

ผู้ปกครอง นักธุรกิจ และผู้นำชุมชน มาตรฐานเป็นความคาดหวังทางการศึกษาที่ตั้งไว้ร่วมกัน มาตรฐานช่วยให้บุคคลในชุมชนสื่อสารเข้าใจตรงกันเกี่ยวกับหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอนและมีผลทำให้ผู้เกี่ยวข้องทั้งผู้ปกครอง นักธุรกิจ และผู้นำในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนการศึกษาสำหรับเยาวชนในท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

เขตพื้นที่ ชาติ มาตรฐานเป็นเครื่องมือที่ใช้อ้างอิง และเป็นหลักให้หน่วยงานและส่วนต่าง ๆ ในระบบการศึกษาทำงานร่วมกัน และเป็นหลักประกันคุณภาพการศึกษาของแต่ละโรงเรียน แต่ละเขตพื้นที่ และในระดับชาติ

กล่าวโดยสรุป การจัดการศึกษาแบบอิงมาตรฐานนั้น “มาตรฐาน” จะเป็นตัวหลักในทุกเรื่องเกี่ยวกับการเรียนการสอนและการประเมินผล และเป็นตัวกลางในการสื่อสารเกี่ยวกับพัฒนาการของผู้เรียน ไม่ว่าจะเป็นการสื่อสาร ระหว่างครู นักเรียน ผู้ปกครอง หรือโรงเรียน กับชุมชน และประเทศ

ระดับของมาตรฐานการศึกษา

ในระบบการศึกษามีองค์ประกอบของระบบและกิจกรรมที่ต่างระดับกันอยู่มาก มาตรฐานที่ใช้อยู่ทั่วไปจึงมีความหมายที่ซับซ้อนกันอยู่ระหว่างมาตรฐานระบบใหญ่กับมาตรฐานของระบบย่อย เช่น มาตรฐานหลักสูตร มาตรฐานรายวิชา มาตรฐานวิชาชีพ ซึ่งเป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับลักษณะ

ที่พึงประสงค์ทั้งสิ้นเพียงแต่จุดเน้นที่แตกต่างกัน การนำไปใช้อาจจะต้องกำหนดขอบข่ายของความหมายให้ชัดเจนว่าต้องการมาตรฐานการศึกษาในแง่ใด

มาตรฐานการศึกษาอาจแบ่งได้ตามระดับของของโครงสร้างการปกครองประเทศและอำนาจความรับผิดชอบในการจัดการศึกษา โดยจำแนกเป็น

1. มาตรฐานการศึกษาระดับชาติ ซึ่งกำหนดลักษณะที่พึงประสงค์เป็นภาพรวม มีลักษณะร่วมกันทุกพื้นที่
2. มาตรฐานการศึกษาระดับท้องถิ่น / ระดับเขต โดยนำเอามาตรฐานการศึกษาระดับชาติมาสร้างให้เหมาะสมกับแต่ละท้องถิ่น
3. มาตรฐานการศึกษาระดับโรงเรียน / ระดับสถานศึกษา เป็นการกำหนดลักษณะที่ต้องการในลักษณะที่เฉพาะเจาะจง ตามประสงค์ของโรงเรียน

ไม่ว่ามาตรฐานการศึกษาดังกล่าวจะอยู่ในระดับใด ระบบการศึกษาตามมาตรฐานจะประกอบด้วยองค์ประกอบที่สำคัญ คือ

1. ความชัดเจน ระบุเจาะจง และเป็นมาตรฐานความรู้ที่สามารถประเมินได้ในรูปของเนื้อหาความรู้ที่นักเรียนควรรู้และสามารถทำได้
2. มาตรฐานผลสัมฤทธิ์ (achievement standard) ส่วนใหญ่อยู่ในรูปของมาตรฐานความสามารถ (performance standards) เกณฑ์ / ตัวบ่งชี้ (criteria / indicators) และตัวอย่างผลงาน (exemplars) เป็นการกำหนดมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนที่แสดงออกมาให้เห็นว่าความสามารถที่แสดงออกมานั้นทำได้ดีเพียงใดจึงจะเป็นผลสัมฤทธิ์ที่คาดหวังยอมรับได้
3. การรับผิดชอบต่อสาธารณะ (accountability) ซึ่งระบบนี้มีคุณค่าอย่างสูงในการส่งเสริมความสำเร็จของนักเรียน (Ministry of Education, British Columbia, Canada, 2002; นาดยา ปิณฑานนท์, มรุส จงชัยกิจ, และศิริรัตน์ นิละคุปต์, 2542)

ดังนั้นอาจสรุปได้ว่า ปัจจัยสำคัญที่จะทำให้การจัดการศึกษาตามมาตรฐานประสบผลสำเร็จจะต้องมีระบบการประเมินที่เข้มแข็ง สอดคล้องกับมาตรฐานที่กำหนด การศึกษาและพัฒนาระบบการประเมินในบริบทของการศึกษาตามมาตรฐานจึงเป็นสิ่งจำเป็น

การประเมินผลตามมาตรฐานการศึกษา

การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของประเทศต่าง ๆ ในปัจจุบันกำลังมีความเข้มข้นมากยิ่งขึ้น ด้วยการกำหนดว่านักเรียนควรรู้และสามารถทำอะไรได้ เพื่อช่วยให้นักเรียนถึงมาตรฐานเหล่านั้น และเพื่อจะวัดความก้าวหน้าในการเข้าถึงมาตรฐานนั้น ๆ ต่างก็กำลังออกแบบและใช้ระบบประเมินผลใหม่ ๆ เพื่อที่จะสนับสนุนผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนที่ดีขึ้น และพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนให้เจริญเติบโตอย่างเต็มขีดความสามารถของแต่ละบุคคล ด้วยเหตุนี้ การประเมินผลเพื่อให้ไปถึงมาตรฐานเหล่านั้น จะต้องเป็นการประเมินที่มีประสิทธิภาพสูงกว่าการวัดความรู้พื้นฐานของผู้เรียนกล่าวคือ ต้องเป็นวิธีการประเมินที่ตอบสนองการประเมินความสามารถ ทักษะ ความคิดขั้นสูงที่ซับซ้อน การแก้ปัญหา การปฏิบัติจริง ตลอดจนความสามารถในการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันของผู้เรียนได้อย่างดี (Aschacher, 1991; Airasan, 1997; Hart, 1994; Taylor, 1994; Herman, Davina and Wakai, 1997; Brown and Hudson, 1998; Shrum and Glisan, 2000) นอกจากนี้ การประเมินความสามารถยังเป็นการประเมินผลเชิงบวกเพื่อค้นหาความสามารถ จุดเด่น และความก้าวหน้าของผู้เรียนแต่ละคน รวมทั้งให้ความช่วยเหลือผู้เรียนในจุดที่ต้องการพัฒนาให้สูงขึ้น เต็มตามศักยภาพ (Hart, 1994; Huerta – Macias, 1995; Brown and Hudson, 1998)

ดังนั้น การประเมินผลบนฐานของมาตรฐานซึ่งเป็นการประเมินความสามารถ ทักษะ ความคิดขั้นสูง การแก้ปัญหา และการปฏิบัติจึงมีบทบาทสำคัญสำหรับระบบการจัดการศึกษาตามมาตรฐาน สรุปได้ดังนี้

1. สื่อสารให้ทราบถึง เป้าหมาย จุดหมายที่ชาติ ท้องถิ่น โรงเรียน ครู และนักเรียน มีความคาดหวังหรือถูกคาดหวังมีผลสัมฤทธิ์อย่างไร
2. ให้เป้าหมายสำหรับการสอนและการเรียน

3. สร้างผลงานของนักเรียนและในที่สุดก็คือการจัดการศึกษาของชาติ ท้องถิ่นและโรงเรียน

ซึ่งสอดคล้องกับ นาคยา ปิณฑานนท์ (2545) ที่กล่าวว่า การศึกษาตามมาตรฐานจะเน้นการเรียนการสอนเพื่อการกระทำ ลงมือปฏิบัติ การแสดงความสามารถและเมื่อการเรียนการสอนให้เป็นไปตามมาตรฐานถูกกำหนดด้วยกิจกรรมและงานที่ให้ผู้เรียนทำไปสู่มาตรฐานนั้น ๆ การประเมินจึงควรประเมินความสามารถจากการทำกิจกรรมต่าง ๆ แต่อย่างไรก็ตามการจะผูกการประเมินเข้ากับความสำเร็จของมาตรฐานนั้นจะต้องคำนึงถึงปัจจัยสำคัญ ๆ ดังนี้

1. การประเมินจะช่วยให้มั่นใจว่ามีการให้ความสำคัญกับมาตรฐานอย่างจริงจัง เมื่อเนื้อหาของการประเมินเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับมาตรฐาน นี่เป็นสัญญาณอันชัดเจนให้ครู ผู้บริหาร นักเรียน และสาธารณชนมีการเอาใจจริงกับมาตรฐานทางวิชาการ โดยพื้นฐานแล้วครูและนักเรียนทุกคนรู้ ถ้า “มันอยู่ในข้อสอบ” มันต้องสำคัญ การปรับการประเมินผลให้ไปในทิศทางเดียวกับมาตรฐานก็สำคัญยิ่ง

2. มาตรฐานและการประเมินควรนำทางให้กับการสอนและการเรียนรู้ มาตรฐานเนื้อหาที่เขียนไว้อย่างชัดเจนและชนิดของตัวอย่างใช้ในมาตรฐานความสามารถ (Performance Standards) หรือกรอบโครงสร้างหลักสูตร (Curriculum Frameworks) เพื่อสาธิตให้เห็นถึงความรู้และทักษะที่แฝงอยู่ในมาตรฐาน ซึ่งจะแนะแนวทางให้กับครูต่อวิธีทัศน์ในการสอนและการเรียนรู้ที่สำคัญ

3. การประเมินเพื่อช่วยให้นักเรียนแต่ละคนบรรลุถึงมาตรฐานนั้น ๆ จุดมุ่งหมายสูงสุดของมาตรฐานและการวัดประเมินจะไม่ใช่การจัดกลุ่มนักเรียนเป็นพวกมีความรู้กับพวกไม่มีความรู้ จุดมุ่งหมายคือช่วยให้นักเรียนทุกคนถึงมาตรฐานนั้น ในด้านนี้ ผลลัพธ์ของการประเมินควรจะเป็นส่วนหนึ่งของระบบช่วยเหลือที่สามารถส่งสัญญาณเมื่อนักเรียนคนใดมีปัญหาด้านการเรียนและต้องการความช่วยเหลือเป็นการสอนพิเศษ ในเวลาเดียวกัน ครูควรจะสามารถใช้มาตรฐานนั้นในการพัฒนาการสอน เพื่อช่วยค้นหานักเรียนผู้ซึ่งอาจจะต้องการสอนกรณีพิเศษ หรือว่าต้องปรับปรุงหลักสูตรหรือยุทธศาสตร์การสอน

4. การประเมินช่วยกำหนดนโยบายมีความแน่ใจว่านักเรียนทุกคนเข้าถึงระบบการศึกษาที่ดีผู้กำหนดนโยบายต้องการสร้างความมั่นใจให้สาธารณะชนว่านักเรียนทุกคน ไม่ว่าเขาจะอยู่ที่ไหนในชาติ มีโอกาสถึงมาตรฐานของชาติได้กำหนด

5. กำหนดให้การประเมินเป็นส่วนหนึ่งของระบบความรับผิดชอบ ช่วยให้มี ความมั่นใจว่ามาตรฐานนั้นได้มีการปฏิบัติอย่างจริงจังที่สำคัญพอ ๆ กันก็คือ การใช้ระบบความรับผิดชอบเพื่อตรวจสอบว่าทุกเขตพื้นที่ และทุกโรงเรียนได้ให้ “โอกาสตามสมควร” นั้นเป็นความรับผิดชอบพื้นฐานแท้จริงแล้ว (National Association of State Boards of Education, 1997) สำหรับลักษณะของชิ้นงานหรือกิจกรรมที่ดีเพื่อไปสู่มาตรฐานควรมีลักษณะดังนี้ (Baron, 1991; Lund and Kirk, 2002)

- ต้องได้แสดงถึงงานที่มีคุณค่าอยู่ในบริบทของความเป็นจริง มีความหมายที่ถูกออกแบบให้เป็นตัวแทนของความสามารถ
- เน้นความคิดในระดับที่สูงกว่าและการเรียนรู้ที่เน้นถึงการแสดงออกที่มีความซับซ้อนมากกว่า
- พูดยถึงเกณฑ์เพื่อที่จะให้นักเรียนได้รู้ว่าพวกเขาจะถูกประเมินอย่างไร
- การประเมินนั้นจะฝังลึกในบทเรียนอย่างมั่นคงหรือแนบแน่นที่ข้อสอบเหล่านั้นจะไม่สามารถแยกออกมา จากการเรียนการสอนได้เลย
- คาดหวังว่านักเรียน จะแสดงออกให้เห็นถึงงานของพวกเขาในที่สาธารณะเมื่อเป็นไปได้
- เกี่ยวข้องทั้งการสอบของกระบวนการเท่า ๆ ผลลัพธ์ของการเรียนรู้หรือผลผลิตของการเรียนรู้
- เกี่ยวข้องกับสิ่งที่เป็นแนวคิด ความคิดรวบยอดที่สำคัญ ๆ ของวิชาที่เรียน

การประเมินผลตามมาตรฐานที่มีประสิทธิผล

เราจะเห็นได้ว่ามาตรฐานเป็นวิธีการที่สำคัญในการปรับปรุงการศึกษา ไม่ว่าจะเป็นมาตรฐานความรู้ที่กำหนดว่านักเรียนต้องรู้และสามารถทำอะไรได้บ้าง และมาตรฐานความสามารถที่นักเรียนต้องแสดงความสามารถออกมาในระดับที่ได้รับการยอมรับว่าความสามารถที่แสดงออกมานั้นอยู่ในระดับที่ถึงมาตรฐานที่ต้องการ

แม้ว่าการประเมินความสามารถบนฐานมาตรฐานมีความเป็นไปได้สูงสำหรับการสนับสนุนผลสัมฤทธิ์ของการเรียนรู้ของนักเรียน ดังนั้นประสิทธิภาพของการประเมินตามมาตรฐานก็เป็นสำคัญและจำเป็นควบคู่ไปด้วยกัน มีผู้กล่าวถึงประสิทธิภาพของการประเมินผลตามมาตรฐานสรุปได้ดังนี้ (Education Commission of the States, 1997; National Association of State Board of Education, 1997)

1. ระบบการประเมินผลตามมาตรฐานที่มีประสิทธิผลต้องเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับมาตรฐานที่สูงและเข้มงวด

มาตรฐานจำเป็นต้องมีคุณลักษณะอย่างน้อย 2 ประการ จึงจะมีประสิทธิผล (1) มาตรฐานต้องสูง หรือเข้มข้น เปิดเผย และละเอียดพอที่จะนำทางให้มีการพิจารณาหลักสูตรและการประเมินความสามารถ (2) มาตรฐานต้องมีการนำออกบังคับ โดยทำร่วมกับระบบประเมินที่เป็น ในทิศทางเดียวกัน ดังนั้นมาตรฐานต้องเขียนอย่างชัดเจน สะท้อนให้เห็นถึงเนื้อหาของ วิชาการ และมีความละเอียดเพียงพอที่จะเป็นแนวปฏิบัติให้ครูและผู้พัฒนาข้อสอบ ผู้ปกครอง นักเรียนและคนอื่น ๆ

2. ระบบการประเมินผลที่มีประสิทธิผลต้องประเมินจุดมุ่งหมายและจุดประสงค์จำเพาะด้าน

ในขณะที่มาตรฐานบอกถึงสิ่งที่ต้องวัด จุดประสงค์ของการประเมินบอกถึงผู้ที่จะถูกวัด เวลาที่จะวัด และชนิดของแบบทดสอบที่จะใช้

การจัดให้การประเมินไปในทิศทางเดียวกับจุดมุ่งหมายและจุดประสงค์ของชาติเป็นสิ่งที่สำคัญด้านการเงิน งบประมาณ การประเมินที่ดำเนินการโดยไม่มีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจนอาจจะ

ประเมินเอาตัวแปรที่ไม่จำเป็นหรืออาจจะประเมินตัวแปรที่จำเป็นในทางที่ไม่มีประสิทธิภาพ ตัวอย่างเช่น การประเมินความสามารถในการเขียนของนักเรียนทุก ๆ คน เพื่อนำไปปรับปรุงหลักสูตรของเขตพื้นที่การศึกษา ใช้กลุ่มตัวอย่างของนักเรียนก็พอ แต่ในทางกลับกันจุดมุ่งหมายของชาติต้องการประเมินว่า นักเรียนที่จะจบมัธยมปลายสามารถเขียนเรียงความได้ดีแค่ไหน จำเป็นต้องสอบนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทุก ๆ คนที่เตรียมจะจบในปีการศึกษานั้น

3. ระบบการประเมินผลที่มีประสิทธิผลต้องมีความสมดุลในความเที่ยงตรง ความเชื่อมั่น และความมีประสิทธิภาพ

ถ้าผลของการประเมินผลใด ๆ จะมีความหมายอย่างไร แรกสุด แบบประเมินต้องมีทั้งความเที่ยงตรง หมายถึง วัดในสิ่งอ้างว่าจะวัด และมีความเชื่อมั่น หมายถึง นอกเหนือจากสิ่งอื่น ๆ นักเรียนจะได้รับผลคล้าย ๆ กันถ้าถูกวัดซ้ำอีก

4. ระบบการประเมินที่มีประสิทธิผลต้องบอกวิธีการสอนและการให้ผลหรือมีผลอื่น ๆ

เมื่อตั้งระบบมาตรฐานขึ้นมาแล้ว รัฐมีหน้าที่ทั้งทางกฎหมายและศีลธรรมที่ต้องช่วยให้นักเรียนด้วยการสั่งสอนให้พวกเขาพัฒนาถึงระดับมาตรฐานทุกคน ถ้าผลของการวัดผลชี้ว่านักเรียนขาดความรู้ รัฐมีหน้าที่ที่ต้องช่วยนักเรียนทุกคนให้ถึงจุดมุ่งหมายทั้งเนื้อหาและทักษะ / การทำงาน การประเมินเป็นเครื่องมือวินิจฉัยความด้อยหรือขาดและช่วยครูตั้งเป้าหมายการสอน สำหรับนักเรียนแต่ละคน

5. ระบบการประเมินที่มีประสิทธิผลต้องมีกลไกที่จะส่งเสริมให้โรงเรียนและเขตพื้นที่การศึกษา ปรับการสอนและการประเมินผลของพวกเขาให้ไปในทางเดียวกับระบบของชาติ

มาตรฐานและการประเมิน ควรจะทำหน้าที่เป็นตัวเร่ง เพื่อชี้นำการปฏิรูปของท้องถิ่น ในการปรับปรุงการสอนและการเรียนรู้ ความคาดคะเนในส่วนของชาติเกือบทั้งหมด การมีโปรแกรมที่ชัดเจนที่เชื่อมมาตรฐานของชาติและการวัดผลกับเขตพื้นที่การศึกษา และการเรียนการสอนในห้องเรียน และวิธีการประเมินเป็นสิ่งจำเป็นในการผลักดันให้นักเรียนประสบผลสำเร็จโดยทั่ว ๆ ไป ครูก็มักจะรวมเอาจุดมุ่งหมายและทักษะที่เป็นแกนกลางของการประเมินให้อยู่ในการสอนของพวกเขาด้วย แต่ครูต้องการความช่วยเหลือ เพื่อให้พวกเขาทำได้อย่างมีประสิทธิภาพ ควรจะ

พัฒนานวัตกรรมเป็นโปรแกรมเพื่อสนับสนุนส่งเสริมครูและศึกษานิเทศก์ ตลอดจนทั้งปรับหลักสูตรและการประเมินของท้องถิ่น ให้เป็นไปในทางเดียวกันกับมาตรฐานของชาติ

6. ระบบการประเมินที่มีประสิทธิผลต้องมีความสัมพันธ์ที่ชัดเจนและได้ประกาศไว้ชัดเจนกับวิธีการวัดความรู้ ความสามารถของนักเรียนในระดับชาติและนานาชาติ

ในขณะที่รัฐลงทุนทั้งเวลาและทรัพยากรในการพัฒนาระบบการประเมินที่เพียบพร้อมครอบคลุม ต้องแน่ใจว่า สามารถเทียบเคียงผลของการประเมินกับความรู้ ความสามารถของนักเรียนอื่น ๆ ทั้งระดับชาติและนานาชาติ

เมื่อผู้กำหนดนโยบายของรัฐเริ่มสร้างระบบการประเมินที่มีประสิทธิผลนั้นคือการเริ่มงานที่ซับซ้อนและใช้เวลามาก ทั้งนี้เพราะกระบวนการสร้างระบบการศึกษาที่นำทางด้วยมาตรฐานไม่ได้จบที่ผู้กำหนดนโยบาย ต้องเฝ้าดูการเริ่มใช้นโยบายตามมาตรฐานและการประเมินของชาติอย่างใกล้ชิด เพื่อความมั่นใจว่าวิสัยทัศน์ในนโยบายนี้ได้บรรลุผลแล้ว โดยเทียบเคียงผลที่เกิดขึ้นกับเกณฑ์ ที่กำหนดไว้ในมาตรฐาน

การประเมินมาตรฐานความสามารถ

Sheinker and Redfield (2003) ได้กล่าวถึงความสำคัญและบทบาทการประเมินมาตรฐานความสามารถระดับต่าง ๆ ดังนี้

1. ความสำคัญการประเมินมาตรฐานความสามารถในระดับต่าง ๆ

1.1 การประเมินระดับชั้นเรียน

- ให้ความสำคัญเป็นพิเศษกับเนื้อหาและทักษะที่ทำให้นักเรียนไปถึงมาตรฐาน
- วัดทักษะพื้นฐานหรือทักษะที่ต้องผ่านก่อนเพื่อนำไปสู่ขอบเขตเนื้อหาและทักษะที่ยากขึ้น

- การจะวัดผลในส่วนที่เป็นความรู้และทักษะสำคัญเฉพาะหรือมาตรฐานในหน่วยการเรียนรู้ที่เรียน

1.2 การประเมินผลระดับโรงเรียน หรือระดับชั้นเรียน

- ให้ความสำคัญกับเนื้อหาและทักษะที่นักเรียนต้องไปถึงมาตรฐาน
- วัดทักษะรวบยอดในแต่ละระดับชั้นเรียน

1.3 การประเมินในระดับเขตพื้นที่หรือระดับชาติ

- ให้ความสำคัญกับเนื้อหาและทักษะที่นักเรียนต้องไปถึงมาตรฐานในแต่ละช่วงชั้น
- ต้องการให้นักเรียนนำความรู้ และทักษะทั้งหมดที่ได้เรียนมาแสดงให้เห็นความสามารถสูงสุดที่ไปสู่จุดความสำเร็จ
- วัดจุดสำคัญทางวิชาการที่นักเรียนควรไปให้ถึง แทนการวัดจุดเล็ก ๆ น้อย ๆ ของคะแนน

2. บทบาทของการประเมินมาตรฐานความสามารถในแต่ละระดับ

2.1 การใช้ประโยชน์จากข้อมูลสารสนเทศของการประเมินระดับชาติ

- ตัดสินประสิทธิผลของโปรแกรมการเรียน
- ให้คำแนะนำคณะกรรมการของรัฐสู่การปรับปรุงพัฒนา
- ให้คำแนะนำด้านนโยบาย เพื่อการปรับปรุงโรงเรียน
- การแสดงความรับผิดชอบของโรงเรียน

2.2 การใช้ประโยชน์จากการประเมินระดับของพื้นที่การศึกษา

- นำไปสู่เป้าหมายการปรับปรุงโรงเรียน
- พิจารณาคัดสินการตั้งทีมงานที่จำเป็น
- ให้คำแนะนำเพื่อการปรับปรุงหลักสูตรและทบทวนวิสัยทัศน์

2.3 การใช้ประโยชน์จากการประเมินระดับโรงเรียน

- ทบทวนมาตรฐานที่สำคัญ
- แนะนำแผนการสอน
- เป้าหมายการปรับปรุงโรงเรียน
- พิจารณาความจำเป็นในการจัดตั้งทีมงาน
- แนะนำการปรับปรุงหลักสูตรในระดับหน่วยและแผนการเรียน
- ตัดสินประสิทธิผลของโปรแกรมการเรียนของโรงเรียน
- แนะนำทีมงานในการจัดลำดับความสำคัญของการพัฒนา
- แนะนำการนำนโยบายไปใช้

องค์ประกอบจำเป็นสำหรับการจัดระบบมาตรฐานและการประเมินความสามารถของชาติ

ข้อบังคับของการประเมินผลในกฎหมายประเทศสหรัฐอเมริกาว่าด้วย การไม่ทิ้งเด็กไว้ข้างหลัง ได้ระบุองค์ประกอบที่รัฐต้องทำหลายประการเพื่อใช้ในการพิจารณาคัดสินถึงความพอเพียงด้านเทคนิคในการจัดระบบมาตรฐาน และการประเมินผลในระดับรัฐไว้ดังนี้ (Burger, 1998; Roeber, 2003)

1. รัฐต้องสร้างมาตรฐานด้านเนื้อหาวิชาการที่มีความเข้มข้นสำหรับนักเรียนทุกคน และกำหนดมาตรฐานช่วงชั้นเพื่อใช้เป็นตัวเทียบเคียงในแต่ละระดับชั้น และการให้ได้มาซึ่งมาตรฐานความสามารถควรมาจากกระบวนการทางสาธารณะซึ่งรวมผู้แทนทั้งจากโรงเรียนและชุมชน
2. การประเมินที่เป็นไปตามมาตรฐานเพื่อเนื้อหาทางวิชาการ สิ่งที่จะประเมินจะต้องเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ดังนี้

2.1 ข้อสอบแต่ละข้อควรจัดในมาตรฐานเดียวหรือมากกว่าหนึ่งมาตรฐาน โดยระบุข้อมาตรฐานที่ทำการวัด

2.2 มาตรฐานทางวิชาการที่ระบุไว้ทั้งหมดจะต้องกำหนดไว้ในข้อสอบและอยู่ในระดับความสามารถตามมาตรฐานที่รัฐต้องการ

3. มาตรฐานความสัมฤทธิ์ผลทางด้านวิชาการที่สร้างขึ้นสำหรับการประเมินในแต่ละครั้ง ผลลัพธ์จะต้องถูกเปิดเผยอย่างน้อย 3 ระดับความสามารถ คือ 1. ระดับตามมาตรฐาน 2. ระดับที่สูงกว่ามาตรฐาน 3. ระดับที่ต่ำกว่ามาตรฐาน รัฐมีอิสระที่จะมีระดับมากกว่านี้ ระดับความสามารถในระดับตามมาตรฐานเป็นระดับที่บังคับให้โรงเรียนต้องรับผิดชอบ

4. นักเรียนทุกคนที่มีความพิการ (disabilities) ต้องร่วมในการประเมิน แม้ว่าจะมีข้อบกพร่องเป็นพิเศษหรือมีการช่วยเหลือให้เป็นบางครั้ง หรือเป็นการประเมินอีกรูปแบบหนึ่ง การประเมินทั้งหมดสำหรับนักเรียนที่มีความพิการจะต้องเป็นไปในทางเดียวกันกับมาตรฐานเนื้อหาของรัฐ

5. นักเรียนที่เรียนภาษาอังกฤษ ก็จะต้องเข้าร่วมในการประเมินทางวิชาการของรัฐเป็นภาษาอังกฤษหรือใช้เป็นภาษาดั้งเดิมของพวกเขา ไม่ว่าภาษาไหนก็ตามต้องทำให้การประเมินมีความถูกต้องชัดเจนที่สุดในความสามารถทางด้านวิชาการของนักเรียน

6. รัฐ จะต้องมีระดับเริ่มต้นของระดับความสามารถตามมาตรฐาน และระดับความสามารถไม่ควรตั้งไว้ต่ำมากจนนักเรียนทุกคนสามารถถึงได้อย่างง่าย

7. โรงเรียน ที่ไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานที่จะเข้าถึงระดับคะแนนที่กำหนด จะถูกพิจารณาว่าไม่สามารถที่จะถึงระดับความก้าวหน้าที่ว่าไว้ จะต้องเผชิญกับการลงโทษหรือการแทรกแซงที่จะมีโทษเพิ่มขึ้นถ้าไม่สามารถจะพัฒนาให้ถึงระดับที่รัฐกำหนดไว้

รูปแบบและระบบการประเมินมาตรฐานความสามารถ

Roeber (2003) ได้กล่าวถึงหลักเกณฑ์ทั่วไปของระบบและการออกแบบการประเมินมาตรฐานความสามารถ ดังนี้

1. ต้องเป็นระบบการประเมินผลเดียวกันที่ใช้ในการวัดผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนในโรงเรียนทั้งหมดในรัฐนั้น ๆ

2. ให้ข้อมูลที่เข้าใจได้เกี่ยวกับว่านักเรียนได้ถึงมาตรฐานของรัฐในทุกชั้นเรียน และทุกวิชา
3. ใช้ได้และเข้าถึงสำหรับนักเรียนทุกคนรวมทั้งนักเรียนที่มีความพิการและนักเรียนที่มีระดับความสามารถจำกัด
4. ให้เป็นไปทางเดียวกันกับมาตรฐานความสัมฤทธิ์ผลของนักเรียนและมาตรฐานเนื้อหาของวิชาการของรัฐที่มีความเข้มข้น
5. มีผลลัพธ์ที่เชื่อถือได้และมีคุณภาพด้านเทคนิคเพียงพอต่อจุดมุ่งหมายของแต่ละข้อและได้ยอมรับกันในระดับชาติ
6. ใช้การประเมินที่ทันสมัยหลายรูปแบบในผลสัมฤทธิ์ในด้านวิชาการของนักเรียน รวมทั้งวัดทักษะ ความคิดขั้นสูงและวัดความเข้าใจในเนื้อหาที่มีความท้าทายสูง
7. สามารถที่จะทำให้ผลลัพธ์แยกออกมาเป็นแต่ละรัฐ แต่ละท้องถิ่น และนักเรียนที่มีความเสียเปรียบทางด้านเศรษฐกิจ หรือนักเรียนยากจน หรือนักเรียนที่พิการ

นอกจากนี้ Burger (1998) ได้กล่าวถึงกระบวนการที่เป็นองค์ประกอบของการประเมินมาตรฐานความสามารถไว้เพิ่มเติมดังนี้

1. แบบทดสอบต้องเหมาะสมกับสิ่งที่วัดตามมาตรฐานและโรงเรียน ท้องถิ่น หรือประเทศ ที่ต้อง จัดหา จัดการ
2. การประเมินโดยอิงมาตรฐานไม่จำเป็นจะต้องให้การสอบในวันเดียวกัน นักเรียนอาจจะทำการทดสอบได้เมื่อไหร่ก็ได้ เมื่อนักเรียนและครูเชื่อว่านักเรียนพร้อมที่จะประสบผลสำเร็จมากกว่าให้นักเรียนสอบในเวลาเดียวกันและวันเดียวกัน
3. ระบบที่ตั้งบนฐานของมาตรฐานที่อนุญาตให้มีการประเมินเมื่อต้องการ การตรวจคะแนนเป็นระบบที่ตรวจทันที ระบบการให้คะแนนจะต้องออกแบบมาที่จะให้ผลทันทีและให้มีผล

คะแนนต่อเนื่องกันและส่งข้อมูลให้นักเรียน พ่อแม่ และครู ข้อมูลผลสัมฤทธิ์มีผลกระทบต่อการ
สอนสูงสุด ระบบเหล่านี้ก็อนุญาตให้นักเรียนมีโอกาสที่จะถึงหรือเกินมาตรฐานความสามารถที่
ต้องการถ้านักเรียนให้โอกาสการสอบมากกว่า 1 ครั้ง

4. รูปแบบการรายงานผลการทดสอบจะรายงานผลเฉพาะบุคคลในมาตรฐานเนื้อหาแต่ละ
ตัวที่เปรียบเทียบกับคะแนนที่ได้กับระดับมาตรฐานที่กำหนดไว้

Harris and Carr (1996); Harris (2000); Anonymous (2003) ได้กล่าวถึงหลักเกณฑ์ รูปแบบ
และระบบการประเมินมาตรฐานความสามารถ โดยสรุปมีดังนี้

1. เป็นระบบการประเมินที่ครอบคลุมทุกด้าน

มาตรฐานได้นำจุดเน้นและจุดมุ่งหมายไปสู่การออกแบบระบบ การประเมินที่ครอบคลุม
ทุกด้านอย่างแท้จริง ซึ่งครอบคลุมองค์ประกอบของมลรัฐ เขตพื้นที่การศึกษา และชั้นเรียน รวมถึง
ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยนำเข้า (ทรัพยากร) กระบวนการ (แผนการและการปฏิบัติ) และปัจจัยส่งออก
(ผลการเรียนรู้ของนักเรียน) ซึ่งมีลักษณะดังนี้

- ยกระดับและไม่เบี่ยงเบนไปจากการเรียนรู้ของนักเรียนโดยไม่จำเป็น
- ประกอบด้วยองค์ประกอบระดับมลรัฐ ระดับเขตพื้นที่การศึกษาและระดับชั้นเรียน
- ระบุชัดเจนว่าจะประเมินแต่ละมาตรฐานใดที่ระดับใดของสามระดับนี้ (เหนือ
มาตรฐาน ตามมาตรฐาน และต่ำกว่ามาตรฐาน)
- เลือกใช้วิธีการประเมินผลที่เหมาะสมกับมาตรฐานที่จะประเมิน
- ต้องรายงานผลการประเมินให้แก่ นักเรียน นักการศึกษา พ่อแม่ ผู้ปกครอง สมาชิก
ของชุมชน และผู้จัดทำนโยบาย
- ระบุชัดเจนว่าจะใช้ข้อมูลนั้นอย่างไร

- จัดเตรียมข้อมูลที่ใช้รายงานและชี้แจงต่อสาธารณะ
- มีความความสมดุลกันในแง่เวลา ทรัพยากร และความสามารถที่จำเป็น

2. เป็นระบบการประเมินใน 3 ระดับแหล่งข้อมูล

ในระบบที่เชื่อมโยงด้วยมาตรฐานนั้น ผู้นำด้านการศึกษาจะต้องยึดการตัดสินใจจากข้อมูลผลการเรียนรู้ของนักเรียน และต้องเน้นการใช้ความพยายามและทรัพยากรการเรียนรู้เพื่อการปรับปรุงการเรียนรู้ใน 3 ระดับ คือ ระดับชาติ ระดับเขตพื้นที่การศึกษาหรือโรงเรียน และระดับชั้นเรียน ระดับเหล่านี้หมายถึง ระดับการตัดสินใจขาด ไม่ใช่ระดับการพัฒนาวิธีการประเมินผล ตัวอย่างเช่น การตัดสินใจใช้แบบประเมินผลที่จัดทำในระดับชาติ อาจทำขึ้นในเขตพื้นที่การศึกษา โรงเรียนหรือชั้นเรียนก็ได้ว่าผลที่ได้จากการประเมินนี้อาจนำไปใช้ในจุดมุ่งหมายที่แตกต่างกันในระดับชาติ อาจนำผลไปใช้จำแนกโรงเรียนเพื่อให้การช่วยเหลือเร่งด่วน ขณะที่เขตพื้นที่การศึกษา อาจนำผลการประเมินนี้ไปเปรียบเทียบกับผลการนำร่องใช้หลักสูตรต่าง ๆ ในโรงเรียนอื่น ๆ ส่วนระดับโรงเรียนอาจใช้ผลการประเมินเป็นแหล่งข้อมูลเพื่อวางแผนปฏิบัติการสอน สำหรับครูผู้สอนอาจใช้ผลนั้นเพื่อช่วยกำหนดการสอน ต่อไปนี้คือตัวอย่างเพิ่มเติมสำหรับการตัดสินใจด้านการประเมินผลที่เกิดขึ้นในระดับต่าง ๆ กัน

ระดับชาติ

โดยทั่วไปแล้วจุดประสงค์ของการประเมินผลระดับนี้เพื่อให้ได้ข้อมูลในระดับโครงการที่เกี่ยวกับโรงเรียน เขตพื้นที่การศึกษา และของชาติ ข้อมูลเหล่านี้อาจนำไปใช้ในการกำหนดด้านนโยบาย หรือการวางกฎระเบียบในชาติ อีกทั้งข้อมูลเหล่านี้ยังให้รายละเอียดเกี่ยวกับท้องถิ่นที่สำคัญอีกด้วย

ระดับเขตพื้นที่การศึกษา

เพื่อให้ได้ผลการประเมินที่เน้นเนื้อหาวิชาเฉพาะหรือเพื่อให้ได้ผลการประเมินที่เข้มข้น เขตพื้นที่การศึกษาหรือโรงเรียนอาจจัดการประเมินผลเพิ่มเติมจากการประเมินผลของชาติ เขตพื้นที่การศึกษามักนำแบบประเมินที่ชาติพัฒนาแล้วมาใช้หรือเขตพื้นที่การศึกษาอาจจัดทำแบบประเมินผล

ของตนเอง เพื่อเสริมแบบประเมินของชาติ โดยที่โรงเรียนหรือเขตพื้นที่การศึกษาอาจนำแบบประเมินที่ปรับปรุงในระดับชั้นเรียนแล้ว ไปใช้ในระดับที่กว้างกว่า

ระดับชั้นเรียน

การตัดสินใจของครูผู้สอนด้านการประเมินผลในชั้นเรียนเกิดขึ้นประจำวัน แม้ว่าจะใช้ข้อมูลของชั้นเรียนเพื่อกำหนดการสอนและติดต่อสื่อสารแสดงความก้าวหน้าของนักเรียนให้พ่อแม่ผู้ปกครองและผู้สอนคนอื่น ๆ รู้เป็นส่วนใหญ่ แต่ข้อมูลการประเมินผลในระดับชั้นเรียนก็ยังเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องจัดอยู่ในแผนการประเมินของโรงเรียน เขตพื้นที่การศึกษา และในระดับชาติ

3. เป็นระบบการประเมินที่มีคุณภาพ

ความเที่ยงตรง คงเส้นคงวา และทำนายผลได้ถูกต้องตามจริงเป็นสิ่งสำคัญมาก สำหรับการประเมินงานแบบอิงมาตรฐาน การสร้างเครื่องมือประเมิน หรือแบบทดสอบที่มีความเที่ยงตรง เป็นเรื่องท้าทายสำหรับนักทดสอบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อเครื่องมือที่ส่งผลกระทบในวงกว้าง หรือเมื่อมีการนำผลการประเมินนั้นไปพิจารณาตัดสินใจในเรื่องสำคัญ ๆ เช่น การสอบระดับชาติ การสอบเพื่อจบการศึกษา ความเที่ยงตรงของเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินมีความสำคัญมาก สำหรับการประเมินโดยทั่วไปนั้น สามารถทำให้เกิดความเที่ยงตรงได้โดย

- กำหนดเกณฑ์ที่ชัดเจน ไม่ซ้ำซ้อน และเชื่อมโยงกับมาตรฐานการเรียนรู้
- กำหนดน้ำหนักคะแนนที่ชัดเจน ไม่ซ้ำซ้อน และเชื่อมโยงกับมาตรฐานการเรียนรู้
- คำอธิบายคุณภาพงานมีจุดเน้นที่เฉพาะเจาะจง ไม่กว้างเกินไป ไม่คลุมเครือ และสามารถสังเกตได้ในงานที่ปฏิบัติ
- แสดงให้เห็นลักษณะงานที่ถึงมาตรฐานอย่างเป็นรูปธรรม
- มีการประเมินอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่อง เป็นระยะเวลานานพอสมควร

สรุปได้ว่า การประเมินงานที่เชื่อมโยงกับมาตรฐานอย่างชัดเจน และเปิดโอกาสให้ผู้ที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมทุกฝ่าย ก็เป็นอีกทางหนึ่งที่จะช่วยให้การประเมินมีความเที่ยงตรงยิ่งขึ้น และจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนให้ถึงมาตรฐานซึ่งเป็นเป้าหมายที่ตั้งไว้ร่วมกันในที่สุด

4. เป็นระบบการประเมินที่ต้องแสดงความรับผิดชอบ

ในประเทศอเมริกา ความรับผิดชอบในเรื่องการศึกษาได้เปลี่ยนแปลงอย่างมากในระยะ 2 ทศวรรษที่ผ่านมา ผู้กำหนดนโยบาย นักการศึกษา และประชาชนทั่วไปได้กลายเป็นกลุ่มคนที่มีความกังวลน้อยกว่ามาก ว่าโรงเรียน หรือท้องถิ่น มีอะไร แต่มาสนใจมากในหัวข้อที่ว่านักเรียนของพวกเขาได้รับการศึกษาได้ดีขนาดไหน โรงเรียนก็ไม่กังวลใจอีกต่อไปในเรื่องของจำนวนของหนังสือที่โรงเรียนของพวกเขามีในห้องสมุด จุดความสนใจสำคัญ จุดหลักของความรับผิดชอบได้กลายมาเป็นตัวของผู้เรียนว่าพวกเขาคือใคร พวกเขาประพฤติตัวอย่างไร และสิ่งสำคัญที่สุดก็คือนักเรียนเหล่านี้จะสามารถจะมีความรู้ความสามารถแค่ไหน (Anonymous, 2003)

5. เป็นระบบการประเมินที่สรุปแบบการรายงานผล

แบบบันทึกการประเมินประจำตัวนักเรียน (Student Assessment Profile) ตั้งแต่ระดับอนุบาลถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 คือ การรวบรวมข้อมูลการประเมินสำหรับนักเรียนแต่ละคน ประกอบด้วยสาระการประเมินที่เลือกสรรมาซึ่งแสดงร่องรอยการเรียนรู้และความก้าวหน้าที่เด่น ๆ ของนักเรียนในช่วงเวลาหนึ่งที่มุ่งสู่การบรรลุมาตรฐาน แบบบันทึกการประเมินทำให้เห็นภาพการเรียนรู้ของ นักเรียน และช่วยให้การตัดสินใจเกี่ยวกับการประเมินห้องเรียนที่กำหนดไว้ในหลักสูตรและแผนการประเมินสมบูรณ์ขึ้น แบบบันทึกการประเมินนักเรียนไม่ใช่ผลจากการประเมินทั้งหมดหรือแม้แต่ผลจากการประเมินส่วนใหญ่ที่นักเรียนมีส่วนร่วมในชั้นเรียน แท้จริงแล้วเป็นการจัดเก็บตัวอย่างเล็ก ๆ ที่มีความสำคัญ มีประสิทธิภาพ และสามารถนำไปจัดการเกี่ยวกับนักเรียนแต่ละคนในช่วงเวลาหนึ่งได้ แบบบันทึกการประเมินนักเรียนจึงมีความสำคัญ ดังต่อไปนี้

- บอกให้ผู้ปกครอง ครู และนักเรียน รู้ความก้าวหน้าของนักเรียนซึ่งบรรลุตามมาตรฐานที่กำหนดไว้

- ประมวลการประเมินที่เลือกสรรมาเพื่อวัดมาตรฐานต่าง ๆ ที่เลือกแล้ว ตั้งแต่ระดับอนุบาลถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยการกระจายอย่างสมดุลทั้งด้านระดับชั้นเรียนและเนื้อหาวิชา
- ใช้ดูประสิทธิผลของหลักสูตรรายวิชาในช่วงระยะเวลาหนึ่งและใช้ดูความก้าวหน้าของนักเรียนผู้มาตรฐานต่าง ๆ ด้วย
- ประเมินมาตรฐานที่เป็นตัวแทนของระดับชั้นเรียนทั้งหมด

แนวทางการดำเนินการประเมินตามมาตรฐานการศึกษา

อันดับแรก ใช้มาตรฐานเป็นหลักในการลงมติว่าสิ่งใดบ้างที่จำเป็นจะต้องประเมิน องค์การระดับชาติหลายองค์กร เช่น สภาครุคณิตศาสตร์แห่งชาติ และสมาคมกีฬาและพลศึกษาแห่งชาติ ได้จัดทำมาตรฐานเนื้อหาวิชาขึ้น ใช้จัดทำกรอบมาตรฐานและโอกาสการเรียนรู้

มาตรฐานเหล่านี้ส่วนใหญ่ใช้เนื้อหาวิชาเป็นแกน ดังเช่น กรอบมาตรฐานและโอกาสการเรียนรู้ของมลรัฐเวอร์มอนต์ (The Vermont Framework of Standards and Learning Opportunities) และบรรจุผลการเรียนรู้ที่จำเป็น มาตรฐานเหล่านี้ใช้เป็นพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตร และในทำนองเดียวกันยังเป็นตัวเชื่อมโยงตลอดแผนการประเมินผล

อันดับสอง จัดทำเกณฑ์การประเมินจากมาตรฐาน การตกลงยอมรับชุดมาตรฐานร่วมเป็นเรื่องสำคัญในการพัฒนาระบบประเมินผลที่อิงมาตรฐาน แต่ทว่ามาตรฐานไม่สามารถประเมินได้โดยตรง ดังนั้นขั้นนี้ คือ ต้องระบุข้ออ้างหลักฐานหรือเกณฑ์ที่ใช้ตัดสิน

เกณฑ์เฉพาะที่ระบุถึงมิติหรือลักษณะพิเศษที่ปรากฏอยู่ในผลงานของนักเรียนจะต้องนำมาพิจารณาด้วย เกณฑ์เหล่านี้จะกำหนดตัวแปรที่ใช้ในการประเมินผลแบบอิงมาตรฐาน ถ้ามาตรฐานเขียนไว้อย่างดีแล้วจะปรากฏเกณฑ์การประเมินอยู่ในมาตรฐานนั้นด้วย ดังตัวอย่างการเขียนมาตรฐานที่ดีที่ครอบคลุมเกณฑ์การประเมิน ดังนี้

เกณฑ์การประเมินผลอาจะระบุให้ชัดเจนได้ โดยใช้คำและกลุ่มคำหลักที่มีอยู่ในมาตรฐาน

มาตรฐาน	เกณฑ์
นักเรียนเลือกและประยุกต์ใช้เทคโนโลยีที่	การเลือกเทคโนโลยี
เหมาะสม เพื่อแก้ปัญหาและสื่อสารกับ	การประยุกต์ใช้เทคโนโลยี
กลุ่มเป้าหมาย โดยใช้กราฟิก ข้อความ ข้อมูล	การใช้กราฟิก หนังสือเรียน ข้อมูล เสียง และ
เสียง และการเคลื่อนไหว	การเคลื่อนไหว

ที่มา: Harris and Carr (1996)

อันดับที่สาม เมื่อกำหนดเกณฑ์ขึ้นได้แล้ว ลำดับต่อไปคือ กำหนดระดับผลการเรียนรู้ “ดีแค่ไหนจึงถือว่าดีเพียงพอ” ผลการเรียนรู้ระดับใดจึงบรรลุตามมาตรฐาน โดยทั่วไปในการ กำหนดระดับความสามารถที่อิงมาตรฐานเราจะเห็นหลากหลายรูปแบบ แต่รูปแบบที่เป็นมาตรฐาน กลางจะเริ่มจากความคิดที่ว่ามียกระดับหนึ่งที่เป็นกลางสำหรับนักเรียนทั้งหมด หรือเกือบทั้งหมดซึ่ง เราจะกำหนดว่าเป็นระดับตามมาตรฐานที่ต้องการ ทั้งนี้โดยธรรมดาแล้วระดับสูงที่สุดจึงเป็นระดับ ที่เหนือมาตรฐาน ขณะที่ระดับที่ต่ำก็เรียกว่า ต่ำกว่ามาตรฐาน นี่เป็นมาตรฐานที่เป็นกลาง ซึ่งรายละเอียดในความสามารถแต่ละระดับก็จะมีคำอธิบายกำกับไว้เพื่อสื่อสารให้เกิดความเข้าใจตรงกันว่า ดีตามมาตรฐาน เหนือมาตรฐาน หรือ ต่ำกว่ามาตรฐานมีคุณลักษณะอย่างไรบ้าง แต่อย่างไรก็ตาม Lund and Kirk (2002) ได้กล่าวถึงแนวทางการกำหนดระดับความสามารถโดยใช้วิธีทางของรูบริก (Rubrics) ดังนี้

1. แยกแยะระหว่างความสามารถที่ดีที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้กับความสามารถที่ประสบผลสำเร็จน้อยที่สุด และความสามารถที่อยู่ในระดับกึ่งกลาง
2. ให้คำบรรยายที่ให้การแยกแยะอย่างชัดเจนระหว่างระดับความสามารถดังกล่าว
3. ให้จุดมุ่งความสนใจ ไปยังคุณภาพไม่ใช่ปริมาณ
4. หลีกเลี่ยงคำที่แสดงการเปรียบเทียบ เช่น มากกว่า ดีกว่า เลวกว่า และอื่น ๆ ดัง รายละเอียดคำบรรยายคุณภาพต่อไปนี้

เริ่มต้น (Beginning)

ความสามารถในความรู้ และทักษะที่จำเป็นอย่างจำกัดต้องการความช่วยเหลือหรือเพิ่มเวลาในการเอาความรู้และทักษะไปปรับใช้

กำลังก้าวหน้า (Progressing)

มีความรู้ มีทักษะที่ค่อนข้างจะใช้ได้บางส่วน มีความสำเร็จบางส่วนในงานที่ใช้ความรู้และทักษะนี้

เพียงพอ (Proficient)

มีการปฏิบัติทางด้านการเรียนอย่างดี สามารถแสดงให้เห็นถึงความพอเพียงในองค์ความรู้ สามารถใช้ความรู้ในสถานการณ์โลกที่แท้จริงได้

ก้าวหน้า (Advanced)

มีการปฏิบัติแสดงออกมาได้ดียิ่ง มีความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง และสามารถที่จะให้ความรู้และทักษะที่จะพัฒนาความเข้าใจใหม่และแก้ปัญหาใหม่ ๆ ได้

มาตรฐานการปฏิบัติของมลรัฐเพนซิลวาเนีย (Pennsylvania, 2001; cited in Connor, 2002)

ก้าวหน้า (Advanced)

ในถึงระดับก้าวหน้านักเรียนจะแสดงให้เห็นถึงความสามารถทางด้านวิชาการที่สูงยิ่ง งานที่มีความก้าวหน้าแสดงให้เห็นถึงความเข้าใจอันลึกซึ้ง หรือการแสดงออกอย่างเด่นชัด ในทักษะรวมในมาตรฐานเนื้อหาทางวิชาการของรัฐ

นักเรียนเหล่านี้

- แสดงให้เห็นถึงความเข้าใจลึกและกว้างในแนวคิด หรือความคิดรวบยอดและทักษะที่มีความซับซ้อน

- สามารถให้เห็นถึงความเกี่ยวข้องที่เป็นนามธรรมลึกซึ้งและซับซ้อนในความคิด นอกเหนือไปจากที่มองเห็นได้ชัดเจน
- แสดงให้เห็นถึงความสามารถที่จะเอาความรู้และทักษะไปประยุกต์อย่างมีประสิทธิภาพ และทำด้วยตนเองโดยใช้กลยุทธ์ที่ซับซ้อนและมีประสิทธิภาพและแก้ปัญหาที่มีความซับซ้อนได้
- สื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพและทะลุปรุโปร่งชัดเจนด้วยความลึกซึ้ง ซับซ้อนพอสมควร

เพียงพอ (Proficient)

ในระดับที่เพียงพอนักเรียนจะแสดงให้เห็นถึงความสามารถด้านวิชาการเป็นที่น่าพอใจ งานที่เพียงพอแสดงให้เห็นถึงความเข้าใจที่มั่นคง หรือแสดงให้เห็นถึงทักษะที่รวมอยู่ในมาตรฐาน เนื้อหาของวิชาการของรัฐ เป็นความสามารถในระดับที่ยอมรับได้

นักเรียนเหล่านี้

- สามารถขยายความเข้าใจโดยแสดงความเกี่ยวข้องและหลาย ๆ อย่าง อย่างมีความหมาย ในความคิดที่สำคัญ และให้หลักฐานมาสนับสนุนเพื่อจะอ้างอิงและยืนยันได้เหมาะสมกับการแก้ปัญหา นั้น ๆ
- นักเรียนเหล่านี้สามารถใช้ทักษะความคิดรวบยอดที่จะแก้ปัญหาโดยใช้ยุทธศาสตร์ที่เหมาะสม
- สามารถสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เบื้องต้น (Basic)

ในระดับเบื้องต้นนักเรียนจะสาธิตให้เห็นถึงความสามารถด้านวิชาการที่ค่อนข้างจะไม่ดีเท่าไรนัก งานเบื้องต้นแสดงให้เห็นถึงความเข้าใจบางส่วนหรือ แสดงให้เห็นถึงทักษะที่รวมอยู่ในมาตรฐานเนื้อหาของวิชาการของรัฐ ได้บางส่วน นักเรียนที่เข้าถึงระดับนี้กำลังจะเข้าถึงระดับที่ยอมรับได้แต่ยังไม่ถึงระดับยอมรับได้ทั้งหมด

นักเรียนเหล่านี้

- แสดงให้เห็นถึงความเข้าใจบางส่วนของทักษะและความคิดรวบยอดที่เป็นพื้นฐาน
- สามารถโยงความคิดพื้นฐานที่ง่าย ๆ ในความคิดหลาย ๆ อย่างและให้หลักฐานการอ้างอิง และแก้ปัญหาที่มีความจำกัด เหมาะสำหรับสนับสนุน
- ประยุกต์ทักษะหรือความคิดรวบยอดในสถานการณ์แก้ปัญหาปกติได้
- การสื่อสารอยู่ในรูปแบบของประสิทธิภาพที่จำกัด

ต่ำกว่าพื้นฐาน (Below Basic)

ในระดับต่ำกว่าพื้นฐานนักเรียนจะแสดงให้เห็นถึงความสามารถทางด้านวิชาการที่ยอมรับไม่ได้งานที่ต่ำกว่าระดับพื้นฐานแสดงให้เห็นถึงความจำเป็นที่จะต้องมีโอกาสเรียนรู้เพิ่มเติมที่จะเข้าถึงแม้เพียงความเข้าใจเบื้องต้นหรือแสดงให้เห็นถึงทักษะรวมอยู่ในเนื้อหามาตรฐานทางพื้นฐานวิชาการของรัฐ

นักเรียนเหล่านี้

- แสดงถึงความเข้าใจเพียงเล็กน้อยในทักษะเบื้องต้นจริง ๆ
- บางครั้งก็สามารถจะเชื่อมความคิดต่าง ๆ ได้สามารถให้หลักฐานหรือข้อสนับสนุนการอ้างอิงหรือการแก้ปัญหาได้เป็นบางครั้ง
- มีความยากในการใช้ความรู้ทักษะพื้นฐานสื่อสารในทางที่ไม่มีประสิทธิผลเลย

การจัดการศึกษาด้านพลศึกษา สำหรับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

พลศึกษามีบทบาทสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาสมรรถภาพของมนุษย์ให้มีความสมบูรณ์ ความสมดุล มีคุณภาพ และเกิดการพัฒนาความมั่นใจในตนเอง ความสามารถของตนเอง เกิดวิธีการเรียนรู้ด้วยพลัง มีความสามารถในการนำความรู้และทักษะไปประยุกต์ การเรียนการสอนทางพลศึกษามุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาโดยรวมทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สติปัญญา และสังคม ด้วยการเข้าร่วมในกิจกรรมการออกกำลังกายและกีฬา และกิจกรรมเหล่านั้นได้รับการคัดสรรมาเป็นอย่างดีแล้ว

ผู้เรียนจะได้รับโอกาสให้เข้าร่วมในกิจกรรมทางกายและกีฬาทั้งประเภทบุคคล และประเภททีมอย่างหลากหลายทั้งของไทยและสากล กิจกรรมทางกายและกีฬาดัง ๆ ช่วยให้ผู้เรียนได้เกิดสัมฤทธิ์ผลตามศักยภาพด้านความเจริญเติบโตและการพัฒนาทางกาย ได้ปรับปรุงสุขภาพ และสมรรถภาพทางกาย เกิดการพัฒนาทักษะกลไกอย่างเต็มที่ ได้เรียนรู้ถึงความสำคัญของการฝึกฝนตนเองตามกฎ กติกา ระเบียบ และหลักการทางวิทยาศาสตร์ ได้แข่งขันและได้ทำงานร่วมกันเป็นทีม ได้รับประสบการณ์จากการลงมือปฏิบัติด้วยตนเองโดยตรงตามความถนัดและความสนใจ ได้ค้นหาความพึงพอใจจากการเข้าร่วมกิจกรรมทางกาย กีฬา กิจกรรมนันทนาการ และกิจกรรมเสริมสมรรถภาพทางกายและรักการออกกำลังกาย (กรมวิชาการ, 2544ค)

จากความสำคัญดังกล่าว ประกอบกับบริบทการจัดการศึกษาได้เปลี่ยนแปลงไปสู่ระบบมาตรฐานการศึกษา ดังนั้น ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2543 สภากรรมการนันทนาการเกี่ยวกับสุขศึกษา พลศึกษา นันทนาการ การกีฬา และการเดินร่ำ (International Council for Health, Physical Education, Recreation, Sport and Dance – ICHPER.SD, 2000) ร่วมกับองค์การการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (The United Nations on Educational, Scientific and Cultural Organization – UNESCO) ได้ร่วมกันกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้พลศึกษาสำหรับโรงเรียน (A Global Mission for School Physical Education) ไว้ 7 มาตรฐาน ซึ่งเป็นมาตรฐานการเรียนรู้พลศึกษาสากล ดังนี้

มาตรฐานที่ 1 แสดงความสามารถในการเคลื่อนไหวได้หลากหลายรูปแบบ และแสดงศักยภาพในรูปแบบการเคลื่อนไหวเฉพาะอย่าง

มาตรฐานที่ 2 ประยุกต์ความคิดรวบยอดเกี่ยวกับการเคลื่อนไหว หลักการเรียนรู้ และการพัฒนาทักษะกลไก

มาตรฐานที่ 3 แสดงวิถีชีวิตที่มีการเคลื่อนไหวอย่างกระตือรือร้น ไม่เฉื่อยชาออกมาให้เห็น

มาตรฐานที่ 4 ประสบความสำเร็จ และยังคงรักษาระดับของการมีสมรรถภาพทางกายเพื่อสุขภาพไว้ได้

มาตรฐานที่ 5 แสดงความรับผิดชอบต่อพฤติกรรมส่วนบุคคลและสังคม ในการจัดสภาพแวดล้อมทางพลศึกษา

มาตรฐานที่ 6 แสดงความรู้ ความเข้าใจ และยอมรับนับถือในความแตกต่างระหว่างบุคคล

มาตรฐานที่ 7 เข้าใจได้ว่ากิจกรรมทางกายทำให้เกิดความสนุกสนาน ความท้าทาย การได้แสดงออก และการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างกัน

สำหรับประเทศไทยได้จัดมาตรฐานการเรียนรู้พลศึกษาไว้ร่วมกับสุขศึกษา โดยกำหนดเป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา โดยมีสาระ มาตรฐานการเรียนรู้ และคุณภาพของผู้เรียน เมื่อสำเร็จการศึกษาในแต่ละช่วงชั้น ในสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาสำหรับการศึกษาระดับพื้นฐาน ดังนี้ (กรมวิชาการ, 2544ข)

สาระ

สาระที่เป็นองค์ความรู้ของกลุ่มสุขศึกษาและพลศึกษา ประกอบด้วย

สาระที่ 1 การเจริญเติบโตและการพัฒนาการของมนุษย์

สาระที่ 2 ชีวิตและครอบครัว

สาระที่ 3 การเคลื่อนไหว การออกกำลังกาย การเล่นเกม กีฬาไทย และกีฬาสากล

สาระที่ 4 การสร้างเสริมสุขภาพ สมรรถภาพ และการป้องกันโรค

สาระที่ 5 ความปลอดภัยในชีวิต

ซึ่งอาจจะสรุปได้ว่า สารที่สอดคล้องกับพลศึกษาอย่างชัดเจนน่าจะเป็นสาระที่ 3 และ
สาระที่ 4

มาตรฐานการเรียนรู้ (กรมวิชาการ, 2544ก: 15-19)

มาตรฐานการเรียนรู้การศึกษขั้นพื้นฐาน

สาระที่ 1 การเจริญเติบโตและการพัฒนาการของมนุษย์

มาตรฐาน พ 1.1 เข้าใจธรรมชาติของการเจริญเติบโต และการพัฒนาการของมนุษย์

สาระที่ 2 ชีวิตและครอบครัว

มาตรฐาน พ 2.1 เข้าใจและเห็นคุณค่าของชีวิต ครอบครัว เพศศึกษา และมีทักษะใน
การดำเนินชีวิต

สาระที่ 3 การเคลื่อนไหว การออกกำลังกาย การเล่นเกม กีฬาไทย และกีฬาสากล

มาตรฐาน พ 3.1 เข้าใจ มีทักษะในการเคลื่อนไหว กิจกรรมทางกาย การเล่นเกม และกีฬา

มาตรฐาน พ 3.2 รักการออกกำลังกาย การเล่นเกมและการเล่นกีฬา ปฏิบัติเป็นประจำ
อย่างสม่ำเสมอ มีวินัย เคารพสิทธิ กฎ กติกา มีน้ำใจนักกีฬา มีจิตวิญญาณในการแข่งขัน และชื่นชม
ในสุนทรียภาพของการกีฬา

สาระที่ 4 การสร้างเสริมสุขภาพ สมรรถภาพ และการป้องกันโรค

มาตรฐาน พ 4.1 เห็นคุณค่า และมีทักษะในการสร้างเสริมสุขภาพ การดำรงสุขภาพ
การป้องกันโรค และการสร้างเสริมสมรรถภาพเพื่อสุขภาพ

สาระที่ 5 ความปลอดภัยในชีวิต

มาตรฐาน พ 5.1 ป้องกันและหลีกเลี่ยงปัจจัยเสี่ยง พฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพ อุบัติเหตุ การเฝ้าระวัง สารเสพติด และความรุนแรง

ซึ่งในมาตรฐานการเรียนรู้ทางพลศึกษาสำหรับการศึกษาระดับพื้นฐานที่ชัดเจนจะเป็น มาตรฐานการเรียนรู้ในข้อที่ พ 3.1 พ 3.2 และมาตรฐาน พ 4.1

คุณภาพของผู้เรียน (กรมวิชาการ, 2544ข: 5-9)

เมื่อจบการเรียนรู้กลุ่มวิชาพลศึกษาในแต่ละช่วงชั้น ผู้เรียนจะมีคุณภาพดังนี้

จบช่วงชั้นที่ 1 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3)

- ควบคุมการเคลื่อนไหวของตนเองได้ตามพัฒนาการในช่วงอายุ มีทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานและมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางกาย กิจกรรมสร้างเสริมสมรรถภาพทางกายเพื่อสุขภาพและเกม ได้อย่างสนุกสนาน และปลอดภัยเป็นประจำ
- ปฏิบัติตนตามกฎ ระเบียบ คำแนะนำ และขั้นตอนต่าง ๆ และให้ความร่วมมือกับผู้อื่นด้วยความเต็มใจจนงานประสบความสำเร็จ
- ปฏิบัติตามสิทธิของตนเองและเคารพสิทธิของผู้อื่นในการเล่นเป็นกลุ่ม

จบช่วงชั้นที่ 2 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6)

- มีทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานและการควบคุมตนเองในการเคลื่อนไหวแบบผสมผสาน

- รู้หลักการเคลื่อนไหวและสามารถเข้าร่วมกิจกรรมทางกาย เกม การละเล่นพื้นเมือง กีฬาไทย กีฬาสากลได้อย่างปลอดภัยและสนุกสนาน มีน้ำใจนักกีฬา โดยปฏิบัติตามกฎ กติกา สิทธิ และหน้าที่ของตนเอง จนงานสำเร็จลุล่วง

- ปฏิบัติกิจกรรมทางกาย และกิจกรรมสร้างเสริมสมรรถภาพทางกายเพื่อสุขภาพได้ตาม ความเหมาะสมและความต้องการเป็นประจำ

จบช่วงชั้นที่ 3 (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3)

- เข้าร่วมกิจกรรมทางกาย กิจกรรมกีฬา กิจกรรมนันทนาการ กิจกรรมสร้างเสริมสมรรถ ภาพทางกายเพื่อสุขภาพและสมรรถภาพทางกลไกได้อย่างปลอดภัย สนุกสนาน และปฏิบัติเป็น ประจำสม่ำเสมอตามความถนัดและความสนใจ

- แสดงความตระหนักในความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมสุขภาพ การป้องกันโรค การดำรงสุขภาพ การจัดการกับอารมณ์และความเครียด การออกกำลังกายและการเล่นกีฬากับการมี วิถีชีวิตที่มีสุขภาพดี

- สำนึกในคุณค่า ศักยภาพ และความเป็นตัวของตัวเอง

- ปฏิบัติตามกฎ กติกา หน้าที่ความรับผิดชอบ เคารพสิทธิของตนเองและผู้อื่น ให้ความร่วมมือในการแข่งขันกีฬาและการทำงานเป็นทีมด้วยความมุ่งมั่นและมีน้ำใจนักกีฬาจน ประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย ด้วยความชื่นชมและสนุกสนาน

จบช่วงชั้นที่ 4 (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6)

- ออกกำลังกาย เล่นกีฬา เข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ กิจกรรมสร้างเสริมสมรรถภาพ เพื่อสุขภาพและสมรรถภาพทางกลไกได้ถูกต้องตามหลักการเป็นประจำสม่ำเสมอด้วยความชื่นชม และสนุกสนาน

- แสดงความรับผิดชอบ ให้ความร่วมมือและปฏิบัติตามกฎ กติกา สิทธิ หลักความปลอดภัยในการเข้าร่วมกิจกรรมทางกาย และเล่นกีฬาจนประสบความสำเร็จตามเป้าหมายหรือแผนที่กำหนด

พัฒนาการและการเรียนรู้พลศึกษา

การเลือกเล่นกีฬาหรือออกกำลังกายสำหรับบุคคลวัยต่าง ๆ ธรรมชาติการเจริญเติบโตของร่างกายแต่ละวัยมีความแตกต่างกัน ความสามารถในการเคลื่อนไหว สมรรถภาพทางกายก็แตกต่างกันด้วย ดังนั้น บุคคลในวัยที่ต่างกันหากจะเล่นกีฬาหรือออกกำลังกายให้เกิดผลดีต่อสุขภาพ ต้องเข้าใจความสามารถของร่างกาย เข้าใจความต้องการและลักษณะกิจกรรมในการเรียนรู้ทางพลศึกษาของแต่ละวัยด้วย ดังนั้น สรุปได้ว่า แนวทางการเล่นกีฬาหรือออกกำลังกาย ที่สอดคล้องกับพัฒนาการตามวัย ความต้องการและลักษณะกิจกรรมทางกายต่างๆ มีดังนี้ (พรรณี ช.เจนจิต, 2538; วาสนา คุณาอภิสิทธิ์, 2539; วรศักดิ์ เพียรชอบ, 2540; จิราภรณ์ ศิริประเสริฐ, 2543; พิชิต ภูติจันทร์, 2547; ฌอนมวงส์ กฤษณ์เพ็ชร, 2548)

วัยเด็ก อายุ 1-10 ปี เด็กในวัยนี้จะมีลักษณะเฉพาะดังนี้

1. กล้ามเนื้อยังเจริญเติบโตไม่เต็มที่ กล้ามเนื้อมัดใหญ่ยังทำงานได้ไม่เต็มที่
2. กระดูกยังไม่แข็งแรง
3. เหนื่อยง่าย ต้องการพักผ่อนมาก
4. ชอบวิ่งเล่น และอยู่รวมเป็นหมู่คณะ
5. ต้องการความเป็นผู้นำ

วัตถุประสงค์ การเล่นกีฬาหรือออกกำลังกายของเด็กวัยนี้ ควรมีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อปลูกฝังนิสัยรักการเล่นกีฬาหรือออกกำลังกาย
2. เพื่อส่งเสริมทักษะการเคลื่อนไหวเบื้องต้น

3. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจประโยชน์ของการเคลื่อนไหวร่างกาย ปฏิบัติกิจกรรมทางกาย เล่นเกมง่าย ๆ ได้อย่างปลอดภัยและสนุกสนาน

ลักษณะของกิจกรรม ควรมีลักษณะดังนี้

1. เป็นกิจกรรมที่ฝึกให้เด็กใช้ความสัมพันธ์ของมือ สายตา และเท้า
2. เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมการเคลื่อนไหว ให้เด็กได้เคลื่อนไหวตลอดเวลา
3. เป็นการเล่นแบบสร้างสรรค์ และเป็นหมู่
4. เป็นการเล่นพื้นฐานที่จะนำไปสู่กีฬาใหญ่ ได้แก่ วิ่ง กายบริหาร การเล่นเบ็ดเตล็ด ปีนป่าย ว่ายน้ำ ยืดหยุ่น และ
5. กิจกรรมทั่ว ๆ ไป

วัยรุ่น อายุ 11-16 ปี วัยนี้มีลักษณะเฉพาะดังนี้

1. ร่างกายกำลังเจริญเติบโตยังไม่เต็มที่
2. เด็กหญิงจะเจริญเติบโตเร็วกว่าเด็กชาย
3. ชอบรวมกลุ่ม
4. ชอบการผจญภัย และการแข่งขัน
5. ระยะเวลาของวัยนี้ เด็กชายจะเจริญเร็วกว่าเด็กหญิง

วัตถุประสงค์ การเล่นกีฬาหรือออกกำลังกายของเด็กวัยนี้ ควรมีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อเพิ่มสมรรถภาพทางกายด้านความคล่องแคล่วว่องไว
2. เพื่อปลูกฝังความมีน้ำใจเป็นนักกีฬาและความกล้าหาญ

3. เพื่อเน้นหรือฝึกทักษะเฉพาะอย่าง

4. เพื่อให้เข้าใจการเคลื่อนไหวแบบผสมผสานทั้งที่อยู่กับที่และเคลื่อนที่ได้ ควบคุมตนเองและเคลื่อนที่ได้ และเน้นความสำคัญของการใช้ข้อมูลเพื่อเพิ่มทักษะกลไกและความสามารถในการปฏิบัติกิจกรรมทางกาย และสามารถควบคุมตนเองได้เมื่อปฏิบัติทักษะต่าง ๆ

ลักษณะกิจกรรม ควรมีลักษณะดังนี้

1. เป็นกีฬาประเภททีมหรือบุคคล
2. การเล่นกีฬาทุกชนิดต้องใช้เทคนิคสูงขึ้น
3. กีฬาที่มีการปะทะกัน ควรแยกหญิงและชาย
4. จัดกิจกรรมการแข่งขันให้มากขึ้น

วัยหนุ่มสาว อายุ 17 ปีขึ้นไป

1. ร่างกายได้รับการพัฒนาการเต็มที่แล้ว
2. การเคลื่อนไหวร่างกายมีรูปแบบที่แน่นอน
3. สมรรถภาพทางกายมีความแตกต่างกัน

วัตถุประสงค์ การเล่นกีฬาหรือออกกำลังกายของคนวัยนี้ ควรมีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อให้ร่างกายมีประสิทธิภาพสูงสุดทั้งในชีวิตประจำวันและการแข่งขัน

ลักษณะกิจกรรม ควรมีลักษณะดังนี้

1. กีฬาที่เล่นต้องใช้ทักษะสูง
2. การแข่งขันต้องใช้ความสามารถเต็มที่

ไพศาล หรรษาณิชย์กิจ และ นภมณฑล สิบหมื่นเนียม (2547) เสนอการวางแผนการสอน และประเมินหลักสูตรสำหรับนักเรียนที่มีปัญหาในการเรียนวิชาพลศึกษา สหราชอาณาจักร เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาไว้ 4 ขั้นตอน ดังนี้

การสอนพลศึกษาในขั้นที่ 1 จะช่วยกระตุ้นและเป็นสิ่งที่ท้าทายสำหรับโอกาสในการเรียนรู้ นักเรียนสามารถร่วมงานในกลุ่มกับเพื่อน ๆ ตามระดับความสามารถของแต่ละคน

การสอนพลศึกษาในช่วงสำคัญในขั้นที่ 1 นี้ จะเน้นให้นักเรียนได้มีโอกาสในการ

- พัฒนาการเคลื่อนไหวร่างกายบางส่วนในครั้งเดียวง่าย ๆ หลาย ๆ ครั้ง
- เพิ่มขอบเขตการเคลื่อนไหวร่างกายบางส่วนหลาย ๆ ครั้ง
- พัฒนาการควบคุมพื้นฐานและการประสานการเคลื่อนไหวร่างกายบางส่วน
- พัฒนาขอบเขตการตอบสนองที่คงเส้นคงวาต่อการกระตุ้นในรูปแบบต่าง ๆ
- เริ่มพัฒนาองค์ประกอบสำคัญของการกระทำหรือโดยความตั้งใจในการเคลื่อนไหวร่างกายบางส่วนครั้งเดียว

การสอนพลศึกษาในขั้นที่ 2 จะรักษาและเสริมสร้างความเข้มแข็ง ความรู้ ทักษะ และความเข้าใจ ซึ่งได้รับการเสนอแนะในช่วงที่ 1 โดยการประยุกต์สิ่งเหล่านี้ในกิจกรรมด้านต่าง ๆ และเสนอแนะการเรียนรู้ใหม่ ๆ

จุดสำคัญของการสอนพลศึกษาในขั้นที่ 2 นี้ ให้นักเรียนได้มีโอกาสดังต่อไปนี้

- ใช้การเคลื่อนไหวร่างกายจังหวะเดียวอย่างต่อเนื่อง
- ปรับปรุงการควบคุมและการประสานการปฏิบัติและการเคลื่อนไหว

- ตอบสนองอย่างมั่นคงต่อการกระตุ้นและสถานการณ์ต่าง ๆ
- การปฏิบัติและเคลื่อนไหวช้า ๆ อย่างมั่นคง
- การปรับการตอบสนองต่อสถานการณ์และการกระตุ้นโดยศึกษาจากผลตอบรับ การช่วยเหลือและการเลียนแบบ
- เริ่มตระหนักว่ากิจกรรมทางกายและการเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงความรู้สึกของร่างกาย

การสอนพลศึกษาในชั้นที่ 3 จะเสริมความแข็งแกร่งของการเรียนรู้ในช่วงก่อนหน้านี้ รวมทั้งช่วยพัฒนาทักษะใหม่ๆ จุดมุ่งเน้นการสอนพลศึกษาในชั้นที่ 3 เป็นการให้โอกาสแก่นักเรียน ดังนี้

- พัฒนาคุณภาพและความหลากหลายของทักษะ การกระทำ และการเคลื่อนไหวร่างกาย ทุกส่วน
- เลือกทักษะ การกระทำ และการเคลื่อนไหวโดยมีจุดประสงค์ที่ชัดเจน เพื่อให้เหมาะสมกับเป้าหมายของกิจกรรมเฉพาะนั้น ๆ
- ฝึกการตอบสนองต่อสถานการณ์ การกระตุ้น และกิจกรรมต่าง ๆ อย่างเหมาะสม
- ใช้การเคลื่อนไหวเพื่อศึกษาโลกและเรียนรู้เกี่ยวกับมัน
- คำนึงถึงบุคคลอื่นและรู้จักเชื่อมโยงบุคคลเหล่านั้นกับกิจกรรมต่าง ๆ
- พัฒนาความเข้าใจพื้นฐานเกี่ยวกับกฎและแนวปฏิบัติในกิจกรรมต่าง ๆ
- เคลื่อนไหวและใช้อุปกรณ์อย่างปลอดภัย

- ยอมรับความแตกต่างในการสนองตอบต่อสถานการณ์และการกระตุ้น และทราบถึงความรู้สึกร่างกายในช่วงที่ร่วมกิจกรรมและการออกกำลังกาย

การสอนพลศึกษาในชั้นที่ 4 จะเสริมความแข็งแกร่งของการเรียนรู้ในช่วงก่อนหน้านี้ รวมทั้งช่วยพัฒนาทักษะใหม่ ๆ จุดมุ่งเน้นในการสอนพลศึกษาในชั้นที่ 4 เป็นการให้โอกาสแก่นักเรียน ดังนี้

- พัฒนาความมั่นคงในการเลือกและประยุกต์ใช้ทักษะให้มากขึ้น
- ฝึกทักษะขั้นพื้นฐาน ซึ่งจำเป็นต้องใช้เฉพาะกับกิจกรรมที่แตกต่างกันออกไป
- ใช้กลยุทธ์ง่าย ๆ และความคิดองค์รวม
- พัฒนาความเข้าใจที่ดีขึ้นเกี่ยวกับลักษณะเฉพาะและเป้าหมายของกิจกรรมแต่ละประเภท
- เข้าใจประโยชน์และความสนุกสนานของการออกกำลังกายและกิจกรรม
- รู้ถึงความสำคัญของการเตรียมการและการพักผ่อนหลังการออกกำลังกายและการร่วมกิจกรรม
- สามารถระบุความแตกต่างในงานของตนเองและของบุคคลอื่น และรู้วิธีการปรับปรุงการทำงาน
- รู้ความแตกต่างในการออกกำลังกายแต่ละประเภท และรู้วิธีการพัฒนาปรับปรุงความพร้อมของร่างกาย สุขภาพ และความเป็นอยู่ที่ดีของพวกเขา
- พร้อมรับความท้าทายสำหรับกิจกรรมนอกสถานที่และในชุมชน

โดยสรุป การเรียนรู้ทางด้านพลศึกษามุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ทางพลศึกษาและกีฬาด้วยตนเองจริง ๆ การเข้าร่วมในกิจกรรมการออกกำลังกายและกีฬา และกิจกรรมเหล่านั้นที่ได้รับการคัดสรรมาเป็นอย่างดีแล้ว พฤติกรรมในการนำไปสู่การมีสุขภาพดีจึงจะเกิดขึ้น (กรมวิชาการ, 2545ค) ซึ่งตรงกับ วรศักดิ์ เพียรชอบ (2548) ที่กล่าวว่า จริงอยู่แม้ว่าสุขศึกษาและพลศึกษาจะมีจุดหมายสูงสุด อย่างเดียวกัน แต่วิธีการไปสู่จุดหมายปลายทางของสองวิชานี้มีความแตกต่างกัน โดยวิชาพลศึกษา มีความหมายว่า เป็นการศึกษาแขนงหนึ่งที่แตกต่างกันจากการศึกษาอื่นตรงที่วิธีการและสิ่งที่นำมาใช้ พลศึกษาเป็นการศึกษาที่ใช้กิจกรรมการออกกำลังกาย หรือการเล่นกีฬา เป็นสื่อกลางของการเรียนการสอน โดยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมพลศึกษาต่าง ๆ

ดังนั้น จึงจะเห็นได้ว่าการประเมินการปฏิบัติ หรือการประเมินความสามารถที่ผู้เรียนต้องแสดงผลงานความสามารถออกมาให้เห็นในทักษะกระบวนการที่ซับซ้อน ใช้ความสามารถทั้งทางทักษะ คุณลักษณะที่มีอยู่ร่วมกันในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสถานการณ์ที่เป็นจริง เป็นงานที่มีคุณค่า และมีความหมายสำหรับการเรียนรู้ทางพลศึกษา เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตในอนาคต จึงเป็นสิ่งที่ต้องพัฒนาให้เกิดขึ้นในกระบวนการเรียนรู้ทางด้านพลศึกษา โดยเฉพาะสำหรับการศึกษาระดับขั้นพื้นฐานของชาติ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

Damm (1994) ทำการวิจัยเรื่อง การประเมินผลที่เป็นทางเลือกอื่นนอกเหนือจากการใช้แบบทดสอบมาตรฐานในโรงเรียนอนุบาล งานวิจัยนี้เป็นกรณีศึกษาเกี่ยวกับการนำเทคนิควิธีการประเมินผลทางเลือกไปใช้ในโรงเรียนอนุบาลแห่งหนึ่งในรัฐแคลิฟอร์เนีย ประเทศสหรัฐอเมริกา เทคนิควิธีการประเมินผลที่ใช้คือ การประเมินผลด้วยแฟ้มผลงาน การเขียนอนุทินการประเมินผล รูปแบบการพูด การประเมินผลด้วยการปฏิบัติเกี่ยวกับทักษะการแก้ปัญหาเป็นกลุ่มและรายบุคคล รวมทั้งการประเมินผลด้วยการปฏิบัติเกี่ยวกับทักษะการอ่านคำ ผลการวิจัยพบว่า เทคนิควิธีการประเมินผลทางเลือกเป็นเทคนิคซึ่งให้ข้อมูลเกี่ยวกับผู้เรียน เป็นวิธีการประเมินผลที่น่าสนใจ ช่วยส่งเสริมความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของผู้เรียนและบันทึกเอกสารหลักฐานเกี่ยวกับความก้าวหน้าดังกล่าว อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัยยังพบว่าวิธีการประเมินผลทางเลือกเป็นวิธีการที่มีค่าใช้จ่ายสูง มีความซับซ้อน ใช้แรงงานและเวลามาก นอกจากนี้ควรมีรูปแบบใหม่ ๆ เพื่อสนับสนุนส่งเสริมครูผู้สอนในทุกระดับชั้นเกี่ยวกับการนำวิธีการประเมินผลทางเลือกไปใช้

Francis (1994) ทำการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อของครูและการนำวิธีการประเมินด้วยการแสดงความสามารถไปใช้ การวิจัยเชิงคุณภาพเรื่องนี้ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ ครู 2 คนซึ่งเน้นการทดสอบและครู 2 คนซึ่งเน้นการประเมินความสามารถ ผลการวิจัยพบว่า สิ่งที่เป็นอุปสรรคของการนำวิธีการประเมินผลด้วยการแสดงความสามารถไปใช้คือ การขาดแคลนสื่ออุปกรณ์และเวลา รวมทั้งความรู้และการฝึกอบรมที่ครูได้รับไม่เพียงพอ ผู้วิจัยกล่าวถึงองค์ประกอบที่ช่วยให้กระบวนการเปลี่ยนแปลงการใช้วิธีการประเมินผลของครูคือ การสนับสนุนส่งเสริมจากฝ่ายบริหาร วิทยุทัศน์ส่วนตัวของครู รวมทั้งการสอบถามและการเรียนรู้ของครู

Clifford (1995) ทำการวิจัยเรื่อง ผลกระทบของการประเมินความสามารถของนักเรียนตามคำสั่งของรัฐที่มีต่อการปฏิบัติด้านการเรียนการสอน ผู้วิจัยใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจและใช้แบบสำรวจในการรวบรวมข้อมูล กลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยคือ ครูผู้สอนระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษาจำนวน 410 คน ผลการวิจัยพบว่า ครูใช้การประเมินผลด้วยคำถามแบบปลายเปิด การให้งานเขียนและกิจกรรมการแก้ปัญหามากขึ้น ครูมีความวิตกกังวลมากเกี่ยวกับการประเมินผลในประเด็นของความเที่ยงตรงและความเชื่อถือได้ของการประเมินผลการปฏิบัติ รวมทั้งมีความมั่นใจเพียงเล็กน้อยในประสิทธิภาพของการประเมินผลการปฏิบัติซึ่งจะใช้เป็นเครื่องชี้วัดความสำเร็จของโรงเรียน

Keene (1995) ทำการวิจัยเรื่อง การนำนโยบายการประเมินผลด้วยการแสดงความสามารถไปใช้และผลกระทบที่เกิดขึ้น พระราชบัญญัติการศึกษาของรัฐเคนตักกี (Kentucky) กำหนดให้โรงเรียนและท้องถิ่นได้รับการประเมินด้วยวิธีการประเมินผลที่อิงความสามารถ นโยบายของรัฐมีเจตนารมณ์ที่สำคัญคือ ต้องการเตรียมการเกี่ยวกับการประกันคุณภาพของโรงเรียนแต่ละแห่งกับชุมชนรวมทั้งสร้างสรรค์ความสามารถด้านการเรียนการสอนในชั้นเรียนที่เลียนแบบการเรียนรู้และผลสัมฤทธิ์ตามสภาพชีวิตที่เป็นจริง อย่างไรก็ตาม ยังไม่มีการศึกษาถึงผลกระทบและอิทธิพลของการประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาดังกล่าว ประเด็นที่สำคัญยิ่งไปกว่านั้นคือ ไม่มีข้อมูลที่ชัดเจนว่าท้องถิ่นและโรงเรียน ตอบสนองอย่างไรและต้องการอะไรในการที่จะสนับสนุนการนำพระราชบัญญัติดังกล่าวไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัยคือ ศึกษานโยบายด้านการประเมินความสามารถของรัฐเคนตักกี (Kentucky) ในประเด็นเกี่ยวกับการนำนโยบายไปใช้และผลกระทบที่เกิดขึ้น กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยกรณีศึกษาเรื่องนี้คือ โรงเรียน 5 โรงซึ่งตั้งอยู่ในเขตพื้นที่การศึกษา 3 เขต ผู้วิจัยศึกษาการรับรู้ของบุคคลทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับรัฐเกี่ยวกับ

การนำนโยบายการประเมินความสามารถไปใช้ โดยสัมภาษณ์แบบเป็นกลุ่มและเป็นรายบุคคลกับ นักศึกษาระดับท้องถิ่นและระดับรัฐ ผลการวิจัยพบว่า นโยบายด้านการประเมินผลเปลี่ยนแปลง วิธีการจัดการเวลาของโรงเรียนและมีการนำนโยบายไปใช้ในการเรียนการสอนระดับชั้นเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับชั้นที่มีการประกันคุณภาพ การนำนโยบายไปใช้ในระดับชั้นอื่นเป็นไป ค่อนข้างน้อย การนำนโยบายไปใช้จะดำเนินการได้ง่ายขึ้นถ้าให้ความสำคัญกับการพัฒนาด้านวิชา ชีพของครูเกี่ยวกับวิธีการประเมินความสามารถ ภาวะความเป็นผู้นำที่ให้การสนับสนุนและส่งเสริม การใช้นโยบายเป็นคุณลักษณะหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการประสบผลสำเร็จในการนำนโยบายไปใช้ การประเมินความสามารถมีผลกระทบทางบวกต่อการดำเนินการในชั้นเรียน และข้อกำหนดจาก เบื้องบนของนโยบายรัฐ (Top-Down Requirement of a State Policy) ต้องสอดคล้องกับกระบวนการ จากระดับล่างในการนำนโยบายไปใช้ (Bottom-up Process of Implementation) จึงจะสามารถ เปลี่ยนแปลงการศึกษาได้

Klein (1995) ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาเปรียบเทียบระหว่างการรับรู้ของครู และการนำวิธี การประเมินผลด้วยการแสดงความสามารถไปใช้ โดยอยู่บนพื้นฐานของการฝึกอบรมพัฒนา บุคลากรและการแบ่งกลุ่มนักเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ ครูผู้สอนระดับประถมศึกษาและ มัธยมศึกษาจำนวน 116 คน ซึ่งเข้าร่วมโครงการของรัฐมิสซูรี (Missouri) ที่จัดฝึกอบรมพัฒนา บุคลากรเกี่ยวกับการประเมินผลด้วยการแสดงความสามารถในช่วงเวลา 3 ภาคการศึกษา เครื่องมือ ที่ใช้ในการวิจัยคือ รายการตรวจสอบการรับรู้เกี่ยวกับการประเมินผลด้วยการแสดงความสามารถที่ ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ผลการวิจัยพบว่า การเลือกเวลาที่เหมาะสมสำหรับการฝึกอบรมพัฒนาบุคลากรและ การให้คำแนะนำปรึกษาแก่ครูมีผลต่อการเพิ่มการใช้กิจกรรมการประเมินผลด้วยการแสดง ความสามารถของครูซึ่งมีที่ปรึกษาและร่วมในการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาบุคลากรในช่วงเวลาระหว่างการ ใช้การประเมินความสามารถในระดับรัฐมีอัตราการนำกิจกรรมการประเมินผลด้วยการแสดง ความสามารถไปใช้ในชั้นเรียนสูงกว่าครูซึ่งไม่มีที่ปรึกษาและรับการฝึกอบรมภายหลังใช้การประเมิน ความสามารถในระดับรัฐ

Schumacher (1995) ทำการวิจัยเรื่อง การประเมินผลความสามารถและการเปลี่ยนแปลง ทางวัฒนธรรมของโรงเรียน วัตถุประสงค์ของการวิจัยคือ ต้องการศึกษาวาวัฒนธรรมของโรงเรียน เปลี่ยนแปลงไปอย่างไรในขณะที่น่ากระบวนการประเมินผลด้วยการแสดงความสามารถเกี่ยวกับ ทักษะการทำวิจัยไปทดลองนำร่อง กลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยคือ โรงเรียนแห่งหนึ่งที่สอนระดับ อนุบาลถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ เช่น แบบสอบถามครู แบบ

สอบถามนักเรียน บันทึกอนุทินของผู้วิจัยและเอกสารที่เกี่ยวข้อง ผลการวิจัยพบว่า การทำให้ครูยอมรับนวัตกรรมทางการประเมินผลจำเป็นต้องเปลี่ยนความเชื่อทางวัฒนธรรมที่ฐานราก (Deep-Rooted Cultural Beliefs) ผู้วิจัยให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกลวิธีที่ใช้ปรับวัฒนธรรมในสถานศึกษา เพื่อให้เกิดการยอมรับการประเมินความสามารถคือ การฝึกอบรมครูและให้ครูเป็นผู้ฝึกอบรมการปรับส่วนอื่น ๆ ของระบบให้ส่งเสริมการใช้การประเมินความสามารถด้วยการประเมินทักษะการทำวิจัยของนักเรียน รวมทั้งมุ่งเน้นวิธีการที่สร้างสรรค์ในการสอนผู้เรียนเกี่ยวกับการวิจัย

Kerr (1996) ทำการวิจัยเรื่อง การเปลี่ยนแปลงโดยผ่านวิธีการประเมินผลทางเลือกผู้วิจัย ศึกษาการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับครูและการแสดงความสามารถของนักเรียนเมื่อนำนวัตกรรมทางการศึกษาคือ หลักเกณฑ์การตัดสินให้คะแนน (Scoring Robric) ไปใช้ในวิชาคณิตศาสตร์กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ ครูจำนวน 6 คน ซึ่งสอนทักษะการแก้ปัญหาและประเมินผลนักเรียน โดยใช้หลักเกณฑ์การตัดสินให้คะแนน วิธีการที่ใช้รวบรวมข้อมูลคือ การสำรวจ การสัมภาษณ์ การบันทึกอนุทิน การบันทึกภาคสนามและการคงความสามารถของนักเรียน ในช่วงต้นของการศึกษา ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับครูแต่ละคนในแง่ของภูมิหลังเกี่ยวกับการประเมินผลและระดับความสนใจเกี่ยวกับนวัตกรรมทางการศึกษานี้ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมได้เพื่อจำแนกหาประเด็นต่าง ๆ เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของครู และการแสดงความสามารถของนักเรียนและการใช้ประโยชน์ของหลักเกณฑ์การตัดสินให้คะแนนในวิชาคณิตศาสตร์ ผลการวิจัยพบว่า ครูและนักเรียนเห็นว่าหลักเกณฑ์การตัดสินให้คะแนนมีส่วนช่วยปรับปรุงความสามารถของนักเรียน การใช้หลักเกณฑ์การตัดสินให้คะแนนของครูเป็นผลจากการสนับสนุนทางวิชาชีพที่ครูแต่ละคนได้รับ ระดับความสนใจเกี่ยวกับนวัตกรรมทางการศึกษาของครูแต่ละคนมีความหลากหลายการเปลี่ยนแปลงวิธีการประเมินผลมีความแตกต่างกันสูงในครูแต่ละคน ผู้วิจัยให้ข้อเสนอแนะว่า การนำนวัตกรรมทางการศึกษาใด ๆ ไปใช้ควรดำเนินการควบคู่ไปกับการสนับสนุนทางวิชาชีพแก่ครูอย่างต่อเนื่อง การสร้างรูปแบบของการประเมินผลและการวิจัยกรณีศึกษาเกี่ยวกับวิธีการประเมินผลที่สร้างขึ้นผู้วิจัยออกแบบรูปแบบการประเมินผล 4 ลักษณะคือ การสังเกต การประเมินความสามารถตรวจสอบรายการและการสำรวจ โดยมีผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างและทางเนื้อหาของรูปแบบการประเมินผลดังกล่าว ครู 6 คนนำวิธีการประเมินผลที่ออกแบบไปใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่ตนเองรับผิดชอบ ภายหลังจากการประเมินผลนักเรียน ครูตอบแบบสอบถามและรับการสัมภาษณ์เป็นรายบุคคล ผู้วิจัยตรวจสอบข้อมูลสามเส้าคือ ตรวจสอบเอกสารที่เกี่ยวข้อง ข้อมูลจากแบบสอบถามและการถอดเทปบันทึกเสียงการสัมภาษณ์ ข้อค้นพบจากงานวิจัยชี้ให้เห็นตรงกันถึงความตรง ของเขตและความโปร่งใสของรูปแบบการประเมินผลที่สร้างขึ้น รวมทั้งมีประเด็นที่ครู

ทั้ง 6 คนมีความคิดเห็นไม่สอดคล้องกันในเรื่องความเชื่อมั่นของรูปแบบการประเมินผล นอกจากนี้ยังพบว่า รูปแบบที่เป็นทางเลือกของการประเมินผลมีประสิทธิภาพมากกว่าข้อทดสอบมาตรฐาน เมื่อใช้มองความก้าวหน้าและการวินิจฉัยถึงความต้องการของผู้เรียน

Mills (1996) ทำการวิจัยเรื่อง รูปแบบของการประเมินผลในชั้นเรียนและผลกระทบที่มีต่อการเรียนรู้ของนักเรียน ความพยายามในการปฏิรูปการศึกษามีสาเหตุส่วนหนึ่งมาจากความไม่พอใจรูปแบบการประเมินผลที่ใช้อยู่ทั่วไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้แบบทดสอบชนิดมีคำตอบให้เลือก มากจนเกินไป นักปฏิรูปการศึกษาแสดงทัศนะว่า รูปแบบการประเมินผลที่เป็นทางเลือกอื่นซึ่งมีลักษณะเป็นปลายเปิด เช่น การประเมินผลที่อยู่บนพื้นฐานของความสามารถและการประเมินผลด้วยแฟ้มผลงานสามารถประเมินผู้เรียนได้เที่ยงตรงกว่า และปรับปรุงการเรียนรู้ของผู้เรียนในชั้นเรียน ได้ดีกว่าการประเมินผลด้วยคำถามแบบมีคำตอบให้เลือก วัตถุประสงค์ของการวิจัยเรื่องนี้คือ การศึกษาเกี่ยวกับความถี่บ่อยของรูปแบบการประเมินผลในชั้นเรียนที่ใช้โดยทั่วไป รวมทั้งการรับรู้ของนักเรียนถึงผลกระทบของรูปแบบการประเมินผลในชั้นเรียนที่มีต่อลักษณะการเรียนรู้ของนักเรียน กลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยคือ ครูและนักเรียนจากโรงเรียนมัธยมของรัฐบาลที่อยู่ในเมือง ซานเมือง และโรงเรียนเอกชน ผลการวิจัยพบว่าครูมีความโน้มเอียงที่จะใช้รูปแบบการประเมินผลในชั้นเรียน ด้วยคำถามแบบมีคำตอบให้เลือกน้อยกว่ารูปแบบการประเมินผลแบบอื่น รูปแบบการประเมินผลในชั้นเรียนด้วยคำถามแบบมีคำตอบให้เลือกส่งผลต่อการเรียนรู้น้อยกว่าและถือได้ง่ายกว่ารูปแบบการประเมินผลด้วยการเขียนบทความ รูปแบบการประเมินผลในชั้นเรียนด้วยคำถามแบบมีคำตอบให้เลือกจำกัดการได้มาซึ่งความรู้ของผู้เรียน และกลวิธีการศึกษาของนักเรียนที่สัมพันธ์กับแบบทดสอบชนิดมีคำตอบให้เลือกส่งผลกระทบทางลบต่อโอกาสที่จะเรียนรู้และสนับสนุนให้เกิดความเสี่ยงสำหรับนักเรียนในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาของรัฐบาลที่อยู่ในเมือง ในประเด็นเกี่ยวกับการประสบความสำเร็จทางวิชาการและการเรียนรู้

Ritter (1996) ทำการวิจัยเรื่อง การประเมินที่เป็นทางเลือกอื่นในชั้นเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย การวิจัยเชิงปฏิบัติการเรื่องนี้ผู้วิจัยดำเนินการร่วมกับครู 9 คนในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา 3 แห่งซึ่งต้องต่อสู้ดิ้นรนกับการเปลี่ยนแปลงของหลักสูตรตามที่กฎหมายบัญญัติ ผลการวิจัยพบว่า ครูมีความเห็นว่าวิธีการประเมินผลที่ใช้อยู่ทั่วไปไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอที่จะสนับสนุน และส่งเสริมจุดมุ่งหมายของการใช้หลักสูตรใหม่ การใช้กลวิธีการประเมินผลทางเลือกเช่น การประเมินผลด้วยแฟ้มผลงาน การประเมินความสามารถและการบันทึกอนุทินเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมการตัดสินใจเกี่ยวกับการเรียนการสอน นอกจากนี้ การประเมินผลทางเลือกยังสามารถ

ลัม โครงสร้างของการเชื่อมต่อนักคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่โยงกับอำนาจ มาสู่แนวคิดที่ให้นักเรียนและครูมองการประเมินผลในอีกรูปแบบหนึ่ง การประเมินผลมิใช่สิ่งที่ครูกระทำต่อนักเรียน แต่เป็นวิธีหนึ่งที่น่ามาสู่การทำความเข้าใจการเรียนรู้ของผู้เรียน ครูให้ข้อมูลเกี่ยวกับโรงเรียนทั้ง 3 แห่งที่ใช้การประเมินผลทางเลือกกว่าการใช้วิธีการประเมินผลแนวใหม่ประสบความสำเร็จในโรงเรียนที่มีครูเป็นคณวิหหนุ่มสาวซึ่งชอบทำงานและมีบทบาทอำนาจในโรงเรียน โรงเรียนที่มีครูซึ่งค่อนข้างยึดติดกับธรรมเนียมปฏิบัติแต่เดิมส่งผลให้การเปลี่ยนแปลงวิธีการประเมินผลเป็นไปอย่างช้า ๆ นอกจากนี้ การใช้วิธีการประเมินผลแนวใหม่ไม่ประสบผลสำเร็จในโรงเรียนที่มีครูไม่สามารถปรับเปลี่ยนให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงของหลักสูตร

Veronesi (1996) ทำการวิจัยเรื่อง กรณีศึกษาเกี่ยวกับการประเมินผลทางเลือก การรับรู้ของนักเรียน ครูและผู้สังเกตในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 วิชชีวิทยา การวิจัยเชิงคุณภาพเรื่องนี้ต้องการศึกษาเกี่ยวกับการรับรู้ของครู 1 คนที่มีต่อกลวิธีการประเมินผลที่เป็นทางเลือก วิธีที่ใช้รวบรวมข้อมูลคือ การสัมภาษณ์และการสังเกตผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีบทบาทสำคัญต่อครูในการนำวิธีการประเมินผลทางเลือกไปใช้การประเมินผลแบบไม่เป็นทางการเกี่ยวกับความสามารถและเจตคติของผู้เรียนมีบทบาทสำคัญในการรับรู้ของครูเกี่ยวกับจริยธรรมในการทำงานของนักเรียนแต่ละคน การที่ครูเข้าร่วมในการพัฒนาทางวิชาชีพมีผลกระทบโดยตรงต่อวิธีการประเมินผลที่ครูใช้ในชั้นเรียน การสะท้อนความคิดอย่างต่อเนื่องของครูเกี่ยวกับการสอนของตนเองทำให้ครูเปลี่ยนแปลงวิธีการประเมินผล การมาถึงโรงเรียนเวลาเช้า การอยู่ทำงานจนสาย การทำงานในช่วงวันหยุดสุดสัปดาห์และการทุ่มเทกำลังกายของครูมีส่วนส่งเสริมการใช้วิธีการประเมินผลทางเลือกของครู

Figlio (2000) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การกำหนดมาตรฐานระดับสูง จะมีผลต่อการแสดงความสามารถของผู้เรียนหรือไม่ วัตถุประสงค์การวิจัย เพื่อสำรวจผลการแสดงความสามารถของนักเรียน ระดับประถมศึกษา จากการกำหนดมาตรฐานในระดับสูง ซึ่งมาตรฐานระดับสูงกำหนดโดย ผู้กำหนดนโยบายการศึกษาของเขต กลุ่มนักธุรกิจ และองค์กรครู กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 3 4 และ 5 ที่ได้คะแนนจากการวัดผลของครูในระดับสูงจากหลายโรงเรียนในเขตการศึกษา วิชชีดำเนินการวิจัย ดำเนินการโดยจับคู่ระหว่างคะแนนที่ได้รับจากการทดสอบ และความมีวินัยในการแก้ปัญหากับระดับมาตรฐานที่ครูกำหนด ผลการวิจัยพบว่า การกำหนดมาตรฐานระดับสูง เป็นผลดีต่อนักเรียนและพบว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ระดับสูงจะมีผลต่อมาตรฐานระดับสูงเป็นอย่างมาก เมื่อศึกษาความสัมพันธ์กับกลุ่มที่ประสบผลสัมฤทธิ์ต่ำ

พบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ต่ำจะมีผลต่อมาตรฐานระดับสูงมาก เมื่อเกี่ยวข้องกับสัมพันธกับกลุ่มที่ ประสพผลสัมฤทธิ์สูง

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสรุปได้ว่า การประเมินผลทางเลือกเป็นการประเมินรูปแบบใหม่ ที่แตกต่างจากการใช้แบบทดสอบมาตรฐาน เทคนิค วิธีการประเมินสำหรับการประเมินทางเลือกมี หลายวิธี เช่น การประเมินด้วยแฟ้มสะสมงาน การเขียนอนุทิน การแสดงความสามารถ ตลอดจน การสังเกต สัมภาษณ์ ซึ่งเทคนิคเหล่านี้ล้วนให้ข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับผู้เรียน ส่งเสริมความก้าวหน้า ในการเรียนรู้ ดังนั้น จะเห็นได้ว่าการประเมินทางเลือกมีประสิทธิภาพมากกว่าข้อสอบมาตรฐาน แต่อย่างไรก็ตาม จุดอ่อนของการประเมินผลทางเลือกนั้น พบว่ามีค่าใช้จ่ายสูง ใช้แรงงาน และเวลา มาก มีความซับซ้อนในวิธีการประเมิน และสำหรับโรงเรียนที่ยึดติดกับวิธีการประเมินแบบเดิม และโรงเรียนที่ครูไม่สามารถปรับเปลี่ยนให้เข้ากับหลักสูตรที่เปลี่ยนแปลง ยากต่อการใช่วิธีการ ประเมินแนวใหม่นี้